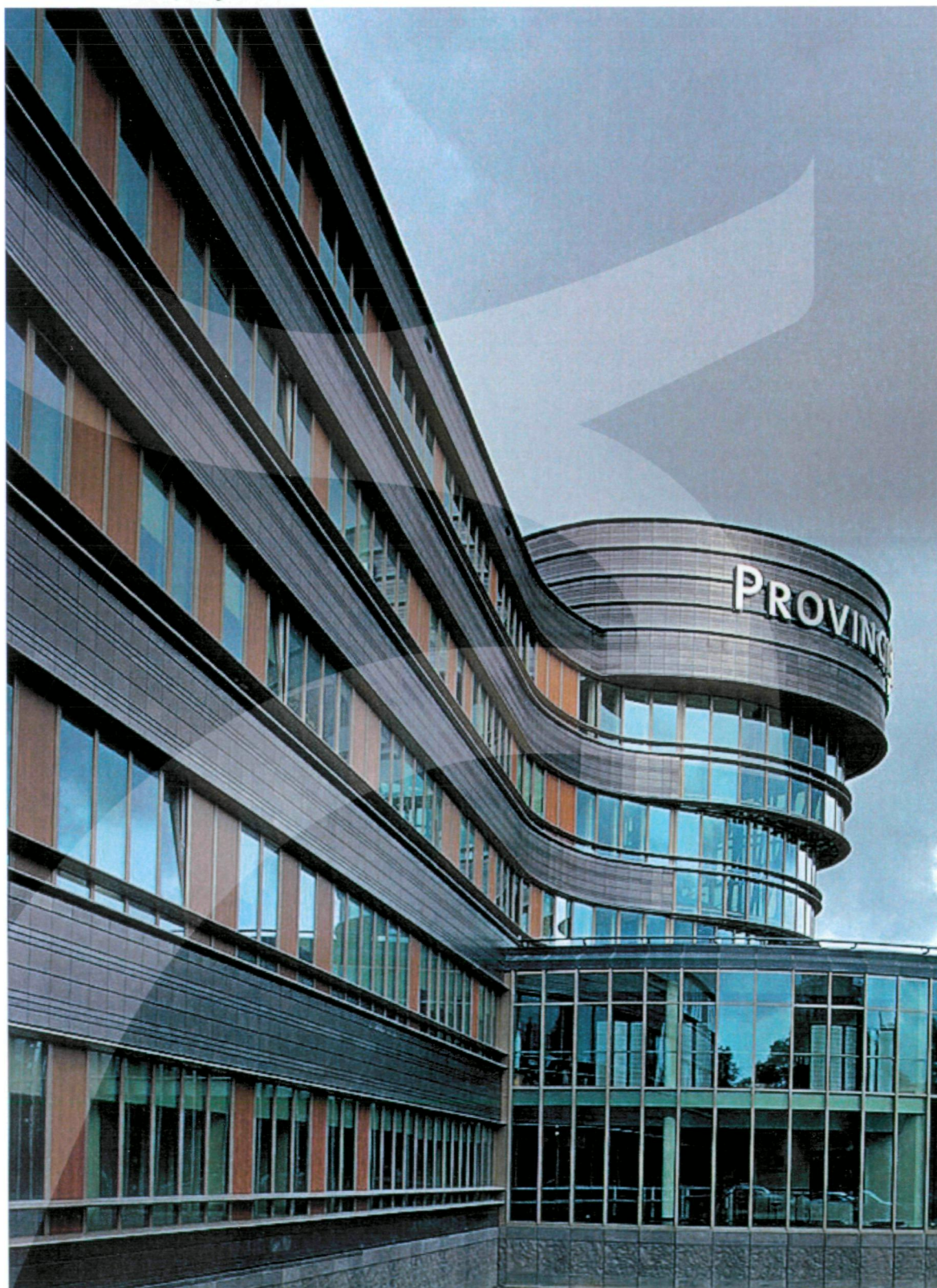

TUSSENBALANS 2009

Flevoland, dynamiek in balans

Tussenbalans 2009

Flevoland, dynamiek in balans

april 2009

Inhoudsopgave

Inleiding en leeswijzer	4
1. Ontwikkelingen	5
2. Thema 1 Jongeren in Flevoland	7
3. Thema 2 Verkeer van mensen, producten en diensten	12
4. Thema 3 Economie en arbeidsmarkt	15
5. Thema 4 Balans in de Flevolandse samenleving	18
6. Thema 5 Duurzame samenleving	22
7. Speerpunten	26
7.1 Speerpunt Markermeer / IJmeer	27
7.2 Speerpunt Oostvaarderswold	28
7.3 Speerpunt Luchthaven Lelystad	29
7.4 IFA / Schaalsprong Almere	30
7.5 Aandachtsgebied Noordelijk Flevoland	32
8 p-MJP	35
9 Bestuursstijl, transparantie, maatschappelijke coalities en communicatie	36
Bijlage 1: Doelstellingen Hoofdlijnenakkoord voor Tussenbalans 2009	43
Bijlage 2: Overzicht van voorstellen	45

Inleiding en leeswijzer

Flevoland ontwikkelt zich in een hoog tempo, ook de afgelopen twee jaren is er veel gebeurd. De groei van de provincie gaat gestaag door en vraagt om sturing. Onze ambities om Flevoland te ontwikkelen, zijn hoog. Wij willen graag dat de Flevolandse met veel plezier in deze prachtige provincie wonen, werken, ondernemen en ontspannen. Dat was en is het doel waaraan wij met grote inzet werken. In 2009 is deze collegeperiode op de helft. Wij maken de Tussenbalans op. Hoe staat het met onze doelstellingen? Bereiken wij wat we voor ogen hadden? Hebben we de afgesproken ambities opgepakt en zijn we op de goede weg?

In het Hoofdlijnenakkoord 2007 - 2011 *Dynamiek in balans* zijn de ambities en doelstellingen voor deze bestuursperiode opgeschreven. Ons college van Gedeputeerde Staten is met de uitvoering van dit akkoord aan de slag gegaan. Het is onze verantwoordelijkheid de mogelijkheden van deze tijd en de vraagstukken van dit moment om te zetten in daden.

Deze Tussenbalans start met een schets van belangrijke ontwikkelingen die bij het opstellen van het Hoofdlijnenakkoord niet of nauwelijks speelden. Zij bepalen mede de uitvoering van het akkoord, in de komende twee jaren en zeker daarna. Vervolgens komen de thema's en speerpunten aan de orde. Bij elk thema en speerpunt is de verantwoording gebaseerd op de realisatie van de doelstellingen uit het Hoofdlijnenakkoord. De nummering van de doelstellingen komt overeen met die in de Programmabegrotingen 2008 en 2009; zie bijlage 1. Het laatste hoofdstuk gaat over de bestuursstijl (themadoelstellingen 6.1 -6.8), een extra onderwerp is het p-MJP.

Ieder hoofdstuk heeft dezelfde opbouw. Eerst geven wij de focus van het Hoofdlijnenakkoord 2007 - 2011 weer. Vervolgens evalueren wij de periode tot en met 2008, "de balans opmakend...". In kleur is de stand van zaken eind 2008 aangeduid. **Groen** betekent dat de tocht naar het doel op schema ligt. **Oranje** geeft aan dat wij vinden dat de realisatie achterblijft bij de verwachtingen. Bij enkele doelstellingen zijn **beide kleuren** gebruikt. Uiteraard is deze aanduiding een momentopname, bij een uitgebreide analyse kan blijken dat de situatie veel genuanceerder is. Het bij de verwachtingen achterblijven van de realisatie van een doel (oranje) heeft allerlei oorzaken. We werken hard aan alle onderwerpen. Maar soms zijn we afhankelijk van partners met wie wij samenwerken of doen zich onvoorziene ontwikkelingen voor.

Per themadoelstelling leggen wij uit wat we hebben gedaan en bereikt. We sluiten steeds af met een paragraaf waarin wij vooruitkijken naar de komende twee jaren, "de komende jaren...". Bij de thema's en speerpunten doen we bij elke doelstelling een richtinggevend voorstel. Dit is met kleuren aangegeven. Als er sprake is van gelijkblijvende inzet om de doelstellingen te bereiken, dan is de kleur groen gebruikt. Worden de doelen niet bereikt zonder aanvullende maatregelen, dan is de kleur oranje. Blauw is de aanduiding voor een wijziging van de doelstelling, een bijsturing of een aanpassing van het doel of een intensivering van de ambitie. De uitwerking van deze voorstellen, bijvoorbeeld in de vorm van maatregelen, vindt niet in dit document plaats. Dit gebeurt in de Voorjaarsnota 2009 en de Kaderbrief 2010. In die besluitvormingstrajecten is een integrale afweging van maatregelen mogelijk. Onze richtinggevende voorstellen zijn:

1	De doelstelling blijft ongewijzigd.
2	De doelstelling blijft ongewijzigd, er is extra inspanning nodig voor het bereiken ervan.
3	De doelstelling wordt aangepast, bijgesteld of geïntensiveerd.
4	De doelstelling wordt beëindigd.

Bijlage 1 bevat een overzicht van de realisatie van de doelstellingen uit het Hoofdlijnenakkoord tot eind 2008.

In bijlage 2 staan onze richtinggevende voorstellen voor de komende twee jaren.

Hoofdstuk 1 Ontwikkelingen

Inleiding

Sinds de vaststelling van het Hoofdlijnenakkoord 2007 - 2011 hebben zich ontwikkelingen voorgedaan die van invloed zijn op de wijze waarop wij dit akkoord uitvoeren. In dit hoofdstuk gaan wij op een aantal van deze ontwikkelingen in.

Bestuursakkoord rijk - provincies

Het Rijk en de provincies hebben een bestuursakkoord gesloten. De provincies hebben dit bestuursakkoord uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma. Door hun prestaties structureel te verbeteren, moeten de provincies hun positie verstevigen. In het bestuursakkoord zijn verschillende afspraken tussen de provincies en het Rijk vastgelegd, bijvoorbeeld over bestuurskrachtmetingen, de decentralisatieagenda, interbestuurlijk toezicht en de positionering van de provincies in het middenbestuur.

Interbestuurlijk toezicht

Op basis van het bestuursakkoord en in navolging van het rapport van de Commissie Oosting krijgen de provincies op een aantal terreinen, met name milieu en ruimtelijke ordening, een meer nadrukkelijke rol in het interbestuurlijke toezicht. Daarnaast verandert het toezicht van specifiek naar generiek. Over de wijze waarop het nieuwe interbestuurlijke toezicht wordt vormgegeven, worden op landelijk niveau afspraken gemaakt. Ook Flevoland moet over dit onderwerp nadenken. Een wijziging in rollen en taken kan leiden tot andere prioriteiten en accenten. Het thema interbestuurlijk toezicht heeft veel raakvlakken met de discussie over de positie en taken van de provincies. Ook is er een relatie met het thema bestuurskracht: "Hoe bestuurskrachtiger, des te minder interbestuurlijk toezicht er noodzakelijk is".

Bestuurskracht

In het bestuursakkoord is afgesproken dat de provincies een bestuurskrachtmeting laten uitvoeren. Zij zullen gemeenten stimuleren hetzelfde te doen. Een bestuurskrachtmeting geeft inzicht in de effectiviteit, efficiëntie en democratische legitimiteit van de prestaties. De resultaten van deze meting kunnen worden gebruikt om de bestuurskracht te vergroten. De bestuurskrachtmeting is ook een horizontaal verantwoordingsinstrument. Door de uitkomsten van de meting te bespreken, kunnen Provinciale Staten hun controlerende taak uitoefenen. In 2008 is besloten dat Flevoland samen met de Randstadprovincies een bestuurskrachtmeting laat uitvoeren. De uitkomsten worden eind 2009 verwacht. Begin 2010 zullen Provinciale Staten de resultaten bespreken. Een en ander kan leiden tot nieuwe aandachtspunten en accenten.

Middenbestuur

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en de provincies hebben in 2007 de Gemengde Commissie Decentralisatievoorstellen (Commissie Ladders) ingesteld. Deze commissie heeft de discussie over de rol en taak van de provincie in het middenbestuur een nieuwe impuls gegeven. Ook de financiële positie van de provincies geeft aanleiding nog eens goed te kijken naar de taak en rol van het provinciaal bestuur. De kern van deze discussie is de vraag wat een provincie moet doen in relatie met andere overheden en partners. Voor Flevoland is het van groot belang een visie op dit vraagstuk te ontwikkelen. Wij zijn bezig met de voorbereiding van deze visievorming waarbij wij Provinciale Staten zullen betrekken. Een herbezinning op de rol en taak van de provincie kan invloed hebben op de uitvoering van het Hoofdlijnenakkoord.

Decentralisatie

De Commissie Ladders heeft onderzoek gedaan naar de concrete mogelijkheden voor decentralisatie van rijkstaken naar de provincies. In 2008 heeft deze commissie in het rapport Ruimte, Regie en Rekenschap voorstellen gedaan voor decentralisatie op diverse beleidsterreinen. Uitgangspunten zijn versteviging van de rol van de provincies in de regio, minder bestuurlijke drukte en meer concentratie van de provincies op hun kerntaken. Deze voorstellen zijn vertaald in het bestuursakkoord Rijk - provincies. De decentralisatieagenda

bevat diverse nieuwe taken voor de provincies die voor een deel financiële en personele consequenties zullen hebben, ook voor Flevoland. Op dit moment is moeilijk in te schatten hoe groot deze gevolgen zijn. De decentralisatieagenda en wijzigingen in taken en bevoegdheden kunnen invloed hebben op de uitvoering van het Hoofdlijnenakkoord. Daarnaast speelt een mogelijke decentralisatie van taken van de provincies naar de gemeenten.

Economische crisis

De internationale economische crisis kan belangrijke gevolgen hebben voor de uitvoering van het Hoofdlijnenakkoord. Cijfers over de te verwachten krimp lopen uiteen, maar hoogstwaarschijnlijk treedt in 2009 en de jaren erna economische achteruitgang op. De crisis kan het noodzakelijk maken prioriteiten te stellen en accenten te leggen bij de uitvoering van het Hoofdlijnenakkoord. Het behalen van doelstellingen in het Hoofdlijnenakkoord kan lastiger worden, bijvoorbeeld bij de gewenste ontwikkeling van werkgelegenheid. De crisis kan bovendien leiden tot een vermindering van de uitkering uit het provinciefonds. De eerste maanden van 2009 werken wij aan voorstellen om de gevolgen van de crisis te beperken.

Financiële ontwikkelingen

Flevoland heeft een minder sterke financiële positie dan andere provincies. De instelling van onze provincie moest budgettair neutraal plaatsvinden uit vrijvallende budgetten van rechtsvoorgangers. Flevoland is dan ook gestart met een relatief lage bijdrage uit het provinciefonds en lage doeluitkeringen. Bovendien heeft Flevoland te maken met 'stille lasten' omdat er infrastructuur aan de provincie is overgedragen zonder dat hier middelen tegenover stonden. Tenslotte heeft Flevoland bij de start geen aandelen in energiebedrijven ontvangen. Bij dit alles heeft onze provincie een bijzondere groeiopgave, bijvoorbeeld voor het voorzieningenniveau. Ook moet er rekening worden gehouden met een toenemend beslag op middelen voor beheer en vervanging.

Provinciefonds

Op dit moment speelt een discussie over herverdeling van het provinciefonds. Wij hebben dit onderwerp op de interprovinciale agenda geplaatst, wat heeft geresulteerd in herziening van het verdeelmodel provinciefonds. In de discussie met het Rijk speelt het zogenaamd 'overig eigen vermogen' (OEM) een belangrijke rol. In de nieuwe verdeelsystematiek wordt waarschijnlijk meer rekening gehouden met het OEM dan nu het geval is. De provincie Flevoland beschikt niet over omvangrijke aandelenpakketten in energiebedrijven, waardoor haar OEM relatief klein is. Landelijk hebben wij inmiddels erkenning gekregen voor onze positie. In een recent onderzoek voor het kabinet is geconcludeerd dat Flevoland structureel te weinig middelen heeft gekregen. Wij verwachten dan ook dat het relatieve aandeel dat Flevoland uit het provinciefonds ontvangt (dus ten opzichte van andere provincies) zal groeien. Gelet op de financiële en economische crisis en de relatieve rijkdom van andere provincies is de financiële toekomst van de provincies en dus ook van Flevoland onzeker.

Belastinggebied

Ook de uitvoering van de decentralisatieagenda heeft invloed op het provinciefonds. Op dit moment is niet duidelijk hoe een en ander zal uitpakken. Het uitgangspunt van de provincies is: middelen volgen taken. Als autonome overheidslaag heeft de provincie een eigen belastinggebied, de opcenten van de motorrijtuigenbelasting. Deze belasting vervalt bij de (gefaseerde) invoering van de kilometerheffing. Het Rijk heeft toegezegd dat de provincies een gelijkwaardig belastinggebied zullen krijgen. Hoe dit er gaat uitzien en wat de gevolgen zullen zijn voor Flevoland, is nog niet duidelijk. Alle te verwachten wijzigingen in de financiële positie van de provincie hebben ongetwijfeld gevolgen voor het huidige of het volgende Hoofdlijnenakkoord.

Hoofdstuk 2. Thema 1 Jongeren in Flevoland

De focus uit het hoofdlijnenakkoord

Met de meeste Flevolandse jongeren gaat het goed, maar met een aantal van hen gaat het minder voorspoedig. Deze laatsten moeten een beroep doen op jeugdzorg. Om te voorkomen dat deze groep groeit, neemt de provincie in overleg met haar partners preventieve maatregelen. We willen jongeren in Flevoland toekomst bieden zodat zij in de provincie blijven of er terugkeren. Dit begint met kwalitatief goed onderwijs dat leidt naar aantrekkelijke banen. Doorlopende leerlijnen, een goede aansluiting tussen vmbo, mbo en hbo en voldoende hogere beroepsopleidingen in Flevoland zijn een voorwaarde. Ook een goed en gespreid aanbod speciaal onderwijs hoort hierbij. Op andere terreinen, zoals sport en cultuur, willen wij Flevolandse jongeren eveneens voldoende voorzieningen bieden zodat zij zich hier thuis voelen in hun eigen netwerk.

De balans opmakend...

Wij benaderen het thema jongeren vanuit een brede blik: onderwijs en arbeidsmarkt, jeugdzorg, sport en cultuur. Een aantal themadoelstellingen vraagt om heroverweging. Het gaat om doelen die zonder extra inspanning, bijstelling of aanpassing niet worden bereikt. Wij zijn bezorgd over de schoolprestaties van de Flevolandse jeugd. Recente gegevens laten - al vanaf het niveau van het basisonderwijs - een achterstand zien ten opzichte van landelijke gemiddelden. Deze achterstand heeft invloed op de aansluiting met de arbeidsmarkt. Samen met partners in het beroepsonderwijs zetten wij fors in op verbetering, met subsidies, convenanten en uitvoeringsplannen.

Om een volledige onderwijskolom in onze provincie te kunnen realiseren, moet iedereen alle zeilen bijzetten. De deelname van Flevolandse scholieren aan het middelbaar beroepsonderwijs (ROC's) pakt lager uit dan gewenst. De ROC's doen er veel aan dit te verbeteren. Met de versterking van het hoger onderwijs in Flevoland zijn wij op de goede weg. Hogeschool Windesheim heeft een businesscase ontwikkeld die een flinke impuls moet geven aan het hoger onderwijs in onze provincie.

Jeugdzorg is een belangrijke wettelijke taak van de provincie. Om Flevolandse kinderen voldoende veiligheid te kunnen bieden, is een goed en snel toegankelijk aanbod jeugdzorg noodzakelijk. Wij hebben daar de afgelopen jaren, ook met eigen middelen, fors in geïnvesteerd. Het wegwerken van de wachtlijst jeugdzorg is een van onze hoogste prioriteiten. Verder stimuleert en ondersteunt de provincie de gemeenten om hun preventieve taken goed uit te voeren zodat de toestroom naar de jeugdzorg vermindert. Wij hebben stevig ingezet op effectieve verbindingen tussen alle partijen die zorg verlenen en aandacht besteden aan jongeren: onderwijs, gezondheidszorg, opvang, politie en justitie. We blijven ons richten op versterking en spreiding van het speciaal onderwijs. Elk kind dat dit nodig heeft, moet op tijd toegang krijgen tot het speciaal onderwijs.

De deelname van jongeren aan sport en cultuur is groot. Flevoland wil de sportiefste provincie zijn en een cultuuraanbod hebben dat jongeren aanspreekt. Vooral de door ons gefinancierde provinciale steunfuncties leveren een grote bijdrage aan het bereiken van deze doelstellingen.

Doelstellingen 1.1 en 1.2	<p>Alle Flevolandse jongeren beschikken over een startkwalificatie voor de arbeidsmarkt.</p> <p>De provincie verbetert de aansluiting tussen het Flevolandse beroepsonderwijs en de Flevolandse arbeidsmarkt.</p>
--	---

De recente wijziging van de Leerplichtwet zorgt voor een ander provinciaal accent. De verlengde leerplicht - uiterlijk tot 27 jaar - heeft tot doel dat jongeren bij het verlaten van een opleiding een startkwalificatie voor de arbeidsmarkt bezitten. Wij kunnen ons nu meer richten op het realiseren van voldoende goede stageplaatsen. De schoolprestaties van de Flevolandse jeugd vallen tegen en de werkloosheid onder Flevolandse jongeren neemt fors toe. Gelet op het verslechterende economische klimaat is het goed om na te denken over aanpassing van ons beleid.

Er zijn diverse resultaten bereikt:

- *Stagebeleid.* Stages dragen eraan bij dat Flevolandse jongeren zich beter kwalificeren voor de arbeidsmarkt. De komende jaren zijn we volop bezig met de uitvoering van het stagebeleid. Voorbeelden zijn verbetering van de beroepskeuzevoorlichting en voorbereiding en begeleiding van allochtone jongeren naar stageplekken.
- *Flevotalent Junior.* Er is een netwerk opgebouwd waarin succesvol is samengewerkt met de gemeenten, diverse kenniscentra en het beroepsonderwijs. Flevotalent Junior is een gesprekspartner geworden van het regionale bedrijfsleven, met name van het midden- en kleinbedrijf. In totaal zijn 150 jongeren geplaatst op (leerbaan)vacatures. Dit is 68 procent van het totale aantal leerbanen (220) dat door Flevotalent Junior is binnengehaald. In de periode tot 1 juli 2008 zijn 466 nieuwe leerbaanvacatures geworven waarvan er 219 zijn vervuld. Het Regionale Meld- en Coördinatiecentrum (RMC) zet het project Flevotalent Junior voort.
- *Convenant Voortijdig Schoolverlaten.* Als contactgemeente van het Regionale Meld- en Coördinatiecentrum (RMC) heeft de gemeente Lelystad een Convenant Voortijdig Schoolverlaten afgesloten met het ministerie van OCW en 14 onderwijsinstellingen. Doelstelling is het verminderen van het aantal voortijdig schoolverlaters. Voor de uitvoering van dit convenant heeft het Provinciaal Platform Arbeidsmarkt (PPA) het programma Voorkomen Voortijdig Schoolverlaten opgesteld. Het Ministerie van OCW heeft subsidie voor dit programma beschikbaar gesteld. Naast Lelystad maken ook de andere Flevolandse gemeenten en diverse andere partijen zich er sterk voor dat jongeren een startkwalificatie halen.

Doelstelling 1.3	De provincie voorkomt het ontstaan van wachtlijsten in de jeugdzorg door middel van bevordering van preventieve maatregelen om de instroom naar zorg terug te brengen.
<p><i>Tijdige en goede zorg</i></p> <p>Net als in de rest van Nederland is in Flevoland de vraag naar jeugdzorg de afgelopen jaren gestegen. Oorzaken van de toenemende vraag zijn onder andere de grotere aandacht voor en een betere toegankelijkheid van de zorg. Problemen worden eerder en vaker gesignaleerd en er zijn meer doorverwijzingen naar de jeugdzorg. Er is veel vooruitgang geboekt. Het IPO en het Rijk hebben onlangs afspraken gemaakt over het opvangen van een groei van 7,8 procent van het aantal cliënten en het verkorten van de wachtlijst. Uit eigen middelen hebben wij voor dit doel € 2,3 miljoen vrijgemaakt. Ook eerder hebben wij stevig ingezet op vergroting van het zorgaanbod. Het aantal door Bureau Jeugdzorg (BJZ) gestelde indicaties is in 2008 met 5 procent toegenomen en de wachtlijst voor aanmeldingen is 10 procent kleiner geworden. Bovendien is de doorlooptijd van het indicatietraject bij BJZ sterk verkort. Onze partners in de jeugdzorg leveren goede prestaties en worden steeds professioneler. Eind maart 2009 is duidelijk geworden dat de Commissie Financiering Jeugdzorg in 2009 nog geen definitief advies gaat uitbrengen over de financiering van de jeugdzorg. Dit betekent dat we ook over de middelen voor 2010 met het Rijk moeten onderhandelen.</p> <p><i>Voorkomen is beter dan genezen</i></p> <p>De druk op de provinciale jeugdzorg vermindert door beperking van de instroom (meer aandacht van gemeenten voor preventief jeugdbeleid), verbetering van de doorstroom (goede ketenzorg) en van de uitstroom (zoals voldoende woonvoorzieningen). Door het nemen van initiatieven en het beschikbaar stellen van financiële middelen leveren wij een bijdrage aan deze ontwikkeling. Wij verwachten dat de nieuwe Centra voor Jeugd en Gezin ervoor zorgen dat kinderen eerder worden geholpen waardoor zij buiten de zwaardere, geïndiceerde jeugdzorg blijven. Kinderen horen zoveel mogelijk thuis te worden opgevangen.</p> <p><i>Samen met anderen</i></p> <p>Er lopen diverse preventieve projecten waaraan de provincie bijdraagt. Voorbeelden zijn Leef met Stijl, Op de Rails, Nieuwe Perspectieven, Cross Over en Aansluiting primair onderwijs - jeugdzorg. Met het programma GAAF heeft de provincie gezorgd voor gerichte samenwerking tussen gemeenten, onderwijs, Jeugd Geestelijke Gezondheidszorg (JGGZ), politie/ justitie en de jeugdzorg. Onze aanpak is dat alle zorgaanbieders één integraal plan opstellen voor elk kind waarvoor hulp wordt gevraagd. Ook het gezin wordt bij dit plan betrokken. Op 1 januari 2009 is één verwijsindex (ESAR) ingevoerd. Het regulier en speciaal onderwijs, Centrum Indicatie Zorg (CIZ voor AWBZ-zorg) en Bureau Jeugdzorg Flevoland werken met één integrale indicatiestelling.</p>	

Doelstelling 1.4	Sport en cultuur dragen in belangrijke mate bij aan de deelname van jongeren in de Flevolandse samenleving.*
<p><i>Speerpunt jongeren verwerkt in nieuwe cultuurnota</i></p> <p>In het nieuwe cultuurbeleid en het programma Cultuurparticipatie nemen jongeren een centrale plaats in. Belangrijke aandachtspunten zijn 'samen leven' en beter aansluiten bij de leefwereld van jongeren. Zo heeft het Almeerse theater- en productiehuis BonteHond een belangrijke rol door het maken van voorstellingen voor de Flevolandse jeugd. Erfgoedcentrum NieuwLand legt in zijn activiteiten een nadrukkelijk accent op educatie van jeugd en jongeren. Sinds 2008 subsidieert de provincie het Nationaal Film Festival voor Scholieren (NFFS).</p> <p><i>Sportiefste provincie</i></p> <p>Een speerpunt van ons beleid is het realiseren van goede sportvoorzieningen, sportevenementen en sportverenigingen waar jongeren in hun vrije tijd terecht kunnen. Daarnaast koesteren wij de ontwikkeling van jeugdige sporttalenten. Sportservice Flevoland heeft een belangrijke rol in dit beleid door het ondersteunen van sportverenigingen, onderwijs, kinderdagverblijven, ouderenorganisaties, GGD's en sporttalenten. Wij hebben Flevoland de afgelopen twee jaar goed op de sportkaart gezet. We zijn intensief betrokken bij landelijke ontwikkelingen, zoals de mogelijke kandidaatstelling van Nederland voor de Olympische Spelen 2028. We spelen in op de behoeften van landelijke sportbonden en NOC*NSF en zijn een graag geziene partij in tal van landelijke netwerken. Concrete voorbeelden zijn de deelname van de provincie Flevoland aan de tentoonstelling van het Nationaal Architectuurinstituut (NAI) over de Olympische Spelen en onze bijdrage aan de Nationale Handbalacademie in Almere.</p> <p>* zie ook doelstelling 4.2.</p>	

Doelstelling 1.5	De provincie wil een volledige onderwijskolom in Flevoland.
<p><i>Doorlopende Leerlijn</i></p> <p>Een van onze doelen is de realisatie van een doorlopende leerlijn vmbo, mbo, hbo. De deelname van Flevolandse studenten aan het mbo en hbo in de eigen provincie blijft achter bij de rest van Nederland. Van de mbo-studenten bezoekt ongeveer 50 procent een ROC in Flevoland. In de meeste provincies ligt dit aantal op 80 tot 100 procent. Het stimuleren van mbo in Flevoland biedt kansen om adequate onderwijsvoorzieningen te ontwikkelen; een mbo vergroot de binding met de regio en bevordert het onderwijs en de werkgelegenheid in de provincie. Wij willen succesvoller zijn in het bevorderen van een doorlopende leerlijn en het vergroten van het bereik van de Flevolandse ROC's. Er zijn extra inspanningen nodig om de beoogde effecten te behalen. Dit is weliswaar geen wettelijke taak van de provincie, maar uit het oogpunt van het voeren van regionale regie van grote betekenis.</p> <p><i>Hoger onderwijs en wetenschappelijk onderwijs</i></p> <p>Voor de uitbreiding van het hoger onderwijs is in 2007 een convenant afgesloten en in 2008 een uitvoeringsconvenant. Hogeschool Windesheim heeft een businesscase ontwikkeld die moet leiden tot een substantiële uitbreiding van het hoger onderwijs in Flevoland. Binnenkort nemen Provinciale Staten een beslissing over de provinciale investering in deze activiteit. Ook zijn de mogelijkheden voor een wetenschappelijke opleiding verkend. Eind 2008 is een werkconferentie gehouden over de vestiging van een wetenschappelijk onderzoeks- en onderwijsinstituut in Flevoland. De gemeente Almere is in gesprek met buitenlandse instituten. Met gelden uit het IFA en de strategische reserve dragen wij bij aan de ontwikkeling van het INTI en de Dutch Health School Almere en aan de uitbreiding van het hoger onderwijs (retail, ondernemen, innovatie en techniek, geomatica, scheepsarcheologie).</p>	

De komende jaren...

De leerplichtige leeftijd is verhoogd met het doel dat alle jongeren een startkwalificatie halen. Nu is het van het allergrootste belang dat er goede stageplaatsen beschikbaar zijn voor alle jongeren die een beroepsopleiding volgen. De recente cijfers van het CBS waaruit blijkt dat het aantal voortijdig schoolverlaters in Flevoland bovengemiddeld is, illustreren het belang en de urgentie. Voor de regio betekent dit een forse opgave waarmee we de komende periode flink aan de slag moeten. Het Provinciaal Platform Arbeidsmarkt (PPA) leent zich hier uitstekend voor. Onder regie van de provincie werken in het PPA werkgevers, werknemers, gemeenten en de regionale opleidingscentra samen. Er gebeurt al het nodige. De Stagenota wordt uitgevoerd, het project Flevotalent Leren & Werken krijgt een vervolg en het PPA speelt een centrale rol in de uitvoering van het convenant Vroegtijdig Schoolverlaten. Voor onze eigen organisatie overwegen wij de ambitie voor stageplaatsen te verhogen.

Wij hebben flink geïnvesteerd in de jeugdzorg. In samenwerking met alle betrokkenen richten wij ons op het verkorten en zo mogelijk wegwerken van de wachtlijst. Dit betekent een grote inspanning omdat de vraag naar (ambulante) zorg stijgt. Wij werken aan de verbetering van de kwaliteit van de jeugdzorgketen, van preventie tot nazorg. Het aantal geïndiceerde jongeren kan hierdoor met 5 procent per jaar dalen. Omdat wij ons al maximaal inspinnen, zijn wij van mening dat het Rijk voor extra financiering moet zorgen. Door de grote dynamiek in de jeugdzorg kan dit beeld de komende twee jaar wijzigen. De uitvoering van onze wettelijke taken voor de jeugdzorg en de kwalitatieve verbeteringen zijn verwoord in het Uitvoeringsprogramma 2009 - 2012.

Door sport en cultuur doen jongeren mee aan de Flevolandse samenleving. In ons nieuwe sport- en cultuurbeleid zijn jongeren een belangrijke doelgroep.

Wij werken verder aan de doelstelling doorlopende leerlijn waarin wij een regierol vervullen. Het businessplan voor hoger onderwijs wordt uitgevoerd. De komst van een volwaardige hogere beroepsopleiding is een flinke impuls voor het onderwijs in onze provincie. Wij vinden dat leerlingen in Flevoland op hetzelfde niveau als het Nederlandse gemiddelde moeten komen. Om de doelstellingen 1.1 en 1.2 te kunnen halen, is extra inzet nodig.

Voorstel per doelstelling

1.1 en 1.2	De doelstellingen aanpassen. De realisatie van voldoende stageplaatsen is niet eenvoudig. Er zijn aanvullende maatregelen nodig.
1.3	De realisatie van deze doelstelling vereist een adequate financiering van de jeugdzorg door het Rijk. De Commissie Financiering Jeugdzorg krijgt haar advisering voor 2010 niet rond. Dat betekent dat de provincie hier een risico loopt van € 6 miljoen. Met name de recent gerealiseerde residentiële plaatsen (€ 1 miljoen) moeten worden behouden.
1.4	Doelstelling handhaven.
1.5	De doelstelling aanpassen: <ul style="list-style-type: none"> ▪ de provincie wil een breed aanbod hogere beroepsopleidingen in Flevoland realiseren ▪ de provincie streeft naar verhoging van het algemene onderwijspeil in Flevoland om op termijn minimaal op hetzelfde niveau te komen als de rest van Nederland.

Hoofdstuk 3 Thema 2 Verkeer van mensen, producten en diensten

De focus uit het Hoofdlijnenakkoord

Een intensief verkeer van mensen, producten en diensten hoort bij Flevoland. Deze provincie, centraal gelegen in Nederland, is de levensader voor de Noordvleugel van de Randstad en een schakel naar het noorden en oosten van ons land. Het is zaak al het verkeer in en door Flevoland, inclusief het openbaar vervoer, in beweging te houden. Tegelijkertijd mag de druk op de leefomgeving niet toenemen en moet het aantal verkeersslachtoffers worden teruggedrongen.

De balans opmakend...

De uitvoering van dit thema heeft geleid tot resultaten en ligt op schema. Onze provincie timmert zowel binnen haar grenzen als naar buiten toe flink aan de weg. Dit is nodig om de groei van het verkeer en de ontwikkelingen in de samenleving bij te houden. De komende tijd moeten we hard trekken aan de doelstellingen omdat toekomstige grootschalige ontwikkelingen in Flevoland, met name Almere, grote gevolgen zullen hebben voor de bereikbaarheid.

Doelstelling 2.1	Ontsluiting Flevoland
<p><i>Analyse</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • De problemen met de Hollandse Brug hebben aangetoond hoe cruciaal en kwetsbaar het huidige wegennetwerk is. Dit geldt vooral voor de oeververbindingen met het 'oude land'. • De verkeersbewegingen vanuit Flevoland zijn in alle richtingen toegenomen, met name naar oost, west en zuid. • In het Hoofdlijnenakkoord is rekening gehouden met de mogelijkheid dat het kabinet zou besluiten de Zuiderzeelijn niet aan te leggen. Dit scenario is in 2007 werkelijkheid geworden. De compensatiegelden van het Rijk gebruiken wij voor de N50, onder andere om de brug bij Ramspol en het traject Emmeloord-Ens te verbeteren. <p><i>Naar oost</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Het besluit over de rijksbijdrage voor de N23 van A (Alkmaar) tot Z (Zwolle), in Flevoland gekoppeld aan een nieuwe Roggebot-oeververbinding, is uitgesteld tot medio 2009. • De Hanzelijn is in uitvoering. <p><i>Naar west</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • In het kader van OV-SAAL heeft het Rijk besluiten genomen over de uitbreiding van A6, A9 en A1 (SAA) en de partiële spoorverdubbeling van de Flevolijn in Almere. <p><i>Naar zuid</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • In 2008 zijn het Rijk en de regio gestart met de (voor)verkenning Almere-Gooi-Utrecht.	

Doelstelling 2.2	Betere vervoersinfrastructuur binnen Flevoland.
<p>Om de in Flevoland geplande ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk te maken, is een uitbreiding van de capaciteit van het wegennet nodig.</p> <p><i>Projecten in uitvoering en in onderzoek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • In 2009 start de aanleg van de N23 tussen Lelystad en Dronten. • De doorstroming op de Hanzeweg verbetert in 2009 door de aanleg van parallelwegen voor het langzame verkeer. • In 2008 is een studie gestart naar de baanverdubbeling van de Goiseweg en de verbinding met de A27, in combinatie met de verbreding van de Nijkerkerweg (N30). Deze infrastructuur is een onderdeel van de carré rond Luchthaven Lelystad. • Er zijn enkele ontwikkelingsmodellen gemaakt voor de bereikbaarheid van Almere. Ook is onderzocht welke investeringen nodig zijn om de provinciale stadsautowegen in Almere voldoende capaciteit te geven voor de periode 2020 - 2030. Een en ander is vooral afhankelijk van de Schaalsprong Almere. 	

Doelstelling 2.3	Adequaat OV-systeem mede om extra groei automobilisten te beperken.
<p><i>Veranderingen in het openbaar vervoer (OV)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • In het streekvervoer is marktwerking doorgevoerd. • Het aantal reizigers in Flevoland neemt gestaag toe. • Er vinden investeringen plaats in de infrastructuur en het openbaar vervoer. Het is moeilijk aan te tonen of deze maatregelen de groei van de automobilititeit dempen. In overleg met Provinciale Staten hebben wij de OV-visie uit de Nota Mobiliteit Flevoland uitgewerkt in een vernieuwde OV-tactiek. Deze tactiek is de basis voor aanbestedingen in het openbaar vervoer in onze regio. <p><i>Verbeteringen via concessies</i></p> <p>Verbeteringen in het openbaar realiseren wij door:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De aanbesteding van de openbaar vervoerconcessies. • Een intensief toezicht op de naleving van deze concessies door de vervoerders. • Overleg met reizigers(organisaties). • Monitoring van de prestaties van de vervoerders en de klanttevredenheid van de passagiers. <p><i>Overige ontwikkelingen</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • De vervoerders stimuleren het gebruik van de regiotaxi. Zij presenteren de regiotaxi als volwaardige vervoersmogelijkheid voor de momenten dat er geen bus beschikbaar is. Het gebruik van de regiotaxi is toegenomen, onder andere in Zeewolde. • Wij hebben (landelijke) experimenten met openbaar vervoer tegen nultarief geëvalueerd. De resultaten van deze evaluatie hebben wij aangeboden aan de commissie Werk. Wij onderzoeken de mogelijkheden voor toepassing in Flevoland. • Verbeteringen van de infrastructuur voor het streekvervoer zijn in voorbereiding, zoals de aanleg van een vrije busbaan naar Amsterdam (A6/A1) en het gebruik door de bus van de vluchtstrook op de A6 en A27. Ook worden halteplaatsen en overstapknoppunten verbeterd. 	

De komende jaren...

Onze doelstellingen voor mobiliteit zijn geconcretiseerd in meerjarige uitvoeringsplannen (PMIT). Wij vinden het noodzakelijk de activiteiten waarmee naar deze doelstelling wordt toegewerkt te intensiveren. Zo mogelijk zullen wij een aantal projecten eerder uitvoeren dan gepland (overcommitting). Omdat wij willen dat Flevoland tot de drie veiligste provincies van Nederland behoort, is veiligheid een belangrijk uitgangspunt bij het ontwerp en de uitvoering. Wij passen overcommitting toe om ervoor te zorgen dat de gereserveerde middelen daadwerkelijk worden gebruikt voor het bijbehorende doel.

De komende periode is extra aandacht nodig voor het beïnvloeden van de besluitvorming. Vooral met het oog op de Schaalsprong Almere (A6/A1/A9) en het noordelijke gedeelte (N23/N50) zijn (onherroepelijke) besluiten nodig voor infrastructurele projecten die goed zijn voor Flevoland. Voor het uitvoeren van deze besluiten zijn middelen nodig. Onderhandelingen, strategie en planontwikkeling moeten leiden tot de juiste keuzen. Er is sprake van een intensivering van de doelstelling, mede omdat de Schaalsprong Almere invloed heeft op de gehele provinciale samenleving.

In het openbaar vervoer is een aantal aanbestedingen te verwachten van concessies die het gebruik van het openbaar vervoer moeten verbeteren. Het provinciaal beheer van het openbaar vervoer is intensief.

Er komt een tweede pilotproject gratis openbaar vervoer. Nog steeds vraagt de invoering van de OV-chipkaart om aandacht.

Voorstel per doelstelling

2.1	de doelstelling blijft ongewijzigd en extra inspanning is nodig voor het bereiken van de doelstelling.
2.2	de doelstelling blijft ongewijzigd en extra inspanning is nodig voor het bereiken van de doelstelling.
2.3	de doelstelling blijft ongewijzigd en extra inspanning is nodig voor het bereiken van de doelstelling.

Hoofdstuk 4. Thema 3 Economie en arbeidsmarkt

De focus uit het Hoofdlijnenakkoord

In de nog jonge provincie Flevoland groeit de beroepsbevolking snel. Ondanks de forse toename van de werkgelegenheid is er een grote kloof tussen de omvang van de beroepsbevolking en het aantal banen in Flevoland zelf. De uitgaande pendel is erg hoog, met alle problemen van dien. Wij willen de woon-werkbalans verbeteren: de werkgelegenheidsgraad verhogen tot 90 procent in 2030, 25.000 banen erbij in de periode 2007-2011. Dit betekent dat we de juiste voorwaarden moeten scheppen voor economische ontwikkeling. Daarnaast moeten we actief ruimte geven aan kansrijke initiatieven die substantieel en structureel bijdragen aan het herstel van de woon-werkbalans.

De balans opmakend...

De economische ontwikkeling en de groei van de werkgelegenheid zijn de afgelopen jaren goed geweest. We liggen op schema voor het realiseren van 25.000 arbeidsplaatsen in de periode 2007-2011. Dankzij diverse stimuleringsregelingen is een groot aantal economische projecten van start gegaan. Welke gevolgen de achteruitgang van de wereldeconomie heeft voor het bereiken van onze doelstelling, is onzeker. Wij verwachten dat er maatregelen nodig zijn om de bestaande werkgelegenheid in stand te houden. De vestigingsvoorwaarden voor het bedrijfsleven in onze provincie zijn gunstig. Toch moeten we door de huidige economische crisis rekening houden met een tegenvallende economische groei en werkgelegenheidsontwikkeling. Het is dan ook onzeker of we onze werkgelegenheidsdoelstelling '25.000 banen erbij in 2011' zullen halen.

Doelstelling 3	25.000 banen erbij in de periode 2007 - 2011.
<p>Ons doel om in deze collegeperiode 25.000 extra banen te realiseren, is van groot belang voor de Flevolandse samenleving. Onze provincie krijgt steeds meer inwoners, het is belangrijk hun passende werkgelegenheid te bieden. De toekomstige Schaalsprong Almere maakt dit belang nog groter.</p> <p>Het aantal arbeidsplaatsen in Flevoland is in 2008 met ongeveer 9.000 gestegen. Dit betekent dat onze doelstelling goed op schema ligt. De moeilijk in te schatten gevolgen van de internationale crisis zijn een risico voor het halen van dit doel.</p> <p>De wereldhandel en conjunctuur zijn erg bepalend voor de economische ontwikkeling, de rol van de provincie is beperkt. Wij helpen het bedrijfsleven optimaal te functioneren en zich te oriënteren op groeimogelijkheden. Een en ander doen we volgens het Uitvoeringsprogramma Economie 2008-2012, met behulp van Europese, landelijke en provinciale stimuleringsprogramma's. Voorbeelden zijn Kansen voor Flevoland (OP West), programma Leader en Interreg IV (Mini Europe).</p> <p>Wij houden ons bezig met de volgende onderwerpen.</p> <p>Optimaliseren vestigingsklimaat</p> <ul style="list-style-type: none"> • Afstemmen vraag en aanbod werklocaties. Omdat segmentering, fasering en lokalisering van bedrijven nauw luistert, is de coördinerende rol van de provincie toegenomen. Deze rol wordt bovendien belangrijker door de opgave 100.000 banen te realiseren (Schaalsprong Almere) en door de beoogde ontwikkeling rondom Lelystad Airport. • Schaalsprong Almere. In 2008 hebben wij opdracht gegeven voor een studie naar de effecten van de Schaalsprong en de doorgroei van Lelystad Airport op de vraag naar bedrijventerreinen in Zuidelijk en Oostelijk Flevoland. Gedeputeerde en Provinciale Staten behandelen het eindrapport in 2009.	

- 'Mooi Nederland'. Samen met het Rijk en de andere provincies willen wij de kwaliteit van het landschap verbeteren en de verrommeling van bedrijventerreinen tegengaan.
- Multimodale overslag. Het is de bedoeling dat de aanleg van de buitendijkse overslaghaven en het bijbehorende terrein in Lelystad eind 2010 start. De mogelijkheden voor een buitendijkse overslaghaven in Almere (Stichtsekanal) worden verkend.

Faciliteren van het bedrijfsleven

De provincie ondersteunt bedrijven om innovatiever en meer internationaal te werken. De achterliggende gedachte is dat nieuwe markten, producten en processen tot meer groei en rendement zullen leiden. Het gevolg is versterking van de concurrentiepositie.

- Diverse innovatieve projecten, betaald uit externe financieringsprogramma's, zijn succesvol gestart.
- Het aantal clusters voor kennisoverdracht en versterking van het concurrentievermogen neemt toe¹.
- Internationalisering (bevordering buitenlandse handel en kennisuitwisseling) is een speerpunt van beleid geworden¹.

Stimuleren startend ondernemerschap

Flevoland kenmerkt zich al jaren door een relatief hoog aantal startende ondernemingen. Deze startende bedrijven zijn de basis voor succesvolle bedrijvigheid en de door ons beoogde werkgelegenheids groei.

- Het project Starters.Flevoland is succesvol voltooid.
- Er is een microkredietfaciliteit in het leven geroepen.
- We hebben een beleidseffectmeting naar het provinciale startersbeleid laten uitvoeren. De resultaten zijn besproken in de commissie Werk. De diverse betrokkenen zijn tevreden over de rol en inbreng van de provincie. De behoefte aan startersondersteuning vraagt om structurele middelen die op dit moment niet voorhanden zijn.

Benutten toeristisch-recreatieve mogelijkheden

Het toerisme in Flevoland laat een stijgende lijn zien. Zowel de bestedingen als de werkgelegenheid in deze sector zijn fors toegenomen². Recreatie en toerisme kunnen in onze provincie uitgroeien tot een belangrijke economische pijler.

- Er is ingezet op enkele majeure projecten en toeristisch-recreatieve mogelijkheden als onderdeel van gebiedsontwikkelingen³.
- Toerisme Flevoland heeft zich conform de plannen bezig gehouden met marketing en promotie.

Versterken landbouw & visserij

Landbouw en visserij hebben een aanzienlijke betekenis voor Flevoland. Gelet op de Europese regelgeving en de steeds verdergaande globalisering is het cruciaal de productieomgeving van deze sectoren te blijven optimaliseren.

- Wij hebben diverse projecten voor versterking en innovatie van de landbouw en visserij ondersteund.
- Urk is aangewezen als gebied dat vanaf 2010 in aanmerking komt voor projecten gefinancierd met Europees geld.
- Samen met de Kamer van Koophandel hebben wij een onderzoek gestart naar mogelijke nieuwe economische dragers voor het platteland.
- Het glastuinbouwgebied NieuwLand is volop in ontwikkeling.

¹ Wij hebben een aanvraag voor een Koepelproject Internationalisering toegekend (*Kansen voor Flevoland*); daarnaast zijn er diverse projecten in gang gezet met gelden uit het Europese stimuleringsprogramma Interreg IV (doel is de dienstverlening aan het MKB en de marktpositie te versterken).

² Resultaten van de 'Monitor Toerisme en Recreatie Flevoland 2008'

³ Voorbeelden zijn EPD-projecten als Flevonice en de vorming van routenetwerken (NORT).

Gebiedspromotie

Traditionele vestigingsplaatsfactoren, zoals een goede bereikbaarheid en beschikbaarheid van kwalitatief hoogwaardige bedrijventerreinen en kantoorlocaties, blijven belangrijk. Maar nieuwe factoren spelen een steeds grotere rol, zoals de innovatieve en internationale oriëntatie van de werkomgeving, het arbeidspotentieel en het woon- en verblijfklimaat. Deze ontwikkeling biedt uitstekende kansen om Flevoland als vestigingsplaats voor bedrijven en instellingen te promoten.

- De campagne economische gebiedspromotie 'Flevoland omdat je wilt groeien' is vormgegeven.
- De acquisitie van buitenlandse bedrijven is opgedragen aan de Ontwikkelingsmaatschappij Flevoland (OMFL).

De komende jaren...

Het realiseren van 25.000 arbeidsplaatsen in de periode 2007 - 2011 ligt op schema. Maar de economische crisis zet alle signalen op rood. Ondernemend Flevoland is in deze onzekere tijd meer bezig met het behoud van omzet en arbeidsplaatsen dan met investeren en groeien. We moeten er rekening mee houden dat de groeicijfers de komende periode tegenvallen. Wij zullen ons onverminderd inspannen om, met het uitvoeringsprogramma Economie, de beoogde groei te realiseren.

Daarnaast richten wij ons op behoud van werk. We werken mee aan het opzetten van een Regionaal Mobiliteitscentrum en gaan aan de slag met een Scholingsoffensief Flevoland. Onze regierol komt tot uiting in het verwerven van draagvlak voor de te voeren strategie en lobby. In een latere fase bundelen we de krachten en middelen. Wij doen dit door de middelen uit het programma *Kansen voor Flevoland* versneld te besteden. De volgende projectvoorstellen zijn al geaccordeerd:

- Duurzame groei door 'innovatie en kenniscirculatie' in Flevoland
- Ondersteuning innovatief ondernemerschap Flevoland
- Regeling Technologie Milieu Innovatie (TMI-regeling 2008 - 2013)
- Doorstart Technofonds Flevoland B.V.
- Geo Valley
- MKB Regeling Lelystad 2008
- Kwaliteitsimpuls ontwikkeling Kuststrook Lelystad
- Atolplaza motor voor kwaliteit
- Integrale Inrichting Veluwe Randmeren 2 (IIVR2).

De internationalisering van het Flevolandse bedrijfsleven krijgt een impuls door het IFA-project Internationalisering Almeerse Economie. Dit project voorziet in een intensief opleidingsprogramma.

Voorstel doelstelling

3	De doelstelling blijft ongewijzigd; aanvullende maatregelen gericht op behoud van werk zijn noodzakelijk.
---	---

Hoofdstuk 5. Thema 4 Balans in de Flevolandse samenleving

De focus uit het Hoofdlijnenakkoord

Het motto in het Hoofdlijnenakkoord 2007-2011 is 'niet groeien om de groei zelf, maar ter versterking van de kwaliteit en balans in Flevoland'. De groei moet gepaard gaan met een goede ruimtelijke inpassing, gericht op behoud en versterking van de ruimtelijke kwaliteit. Er moet een evenwicht zijn tussen enerzijds wonen en werken en anderzijds voorzieningen, recreatie, natuur, water en landbouw.

De balans in de samenleving en de samenhang tussen stad en platteland moeten in overeenstemming zijn met het aantal inwoners. Zaken als veiligheid, gezonde woonwijken en een volwassen zorgsector dienen zowel kwalitatief als kwantitatief beter in evenwicht te komen. Wij investeren in de ontwikkeling van de stad Almere. Om de sociale kwaliteit in de minder dichtbevolkte delen van Flevoland te vergroten, investeren wij ook in een aantrekkelijk platteland.

De balans opmakend ...

Flevoland heeft een bijzondere groeiopgave die overheden en maatschappelijke organisaties op sociaal gebied voor grote en specifieke uitdagingen stelt. Mogelijk plaatst de economische crisis deze opgave in een nieuw perspectief. Overheden zoeken naar kansen voor het versnellen van investeringen, bijvoorbeeld in voorzieningen. Cofinanciering door derden kan moeilijker worden en wellicht moeten om-, her- en bijscholing een sterker accent krijgen.

In de uitwerking van dit thema is onze focus aangescherpt. Wij houden ons vooral bezig met versterking van het voorzieningenniveau en het geven van doelgerichte sociale impulsen aan de Flevolandse samenleving. De Sociale Atlas en het Sociaal Debat vormden in 2008 een goede basis voor de programmabegroting. Inmiddels hebben wij Sociale Agenda gepresenteerd.

Verbetering van het voorzieningenniveau is de tweede lijn waarlangs dit thema is uitgewerkt. Er zijn goede resultaten te melden. De groei van het voorzieningenniveau houdt waarschijnlijk gelijke tred met de (sterke) bevolkingsgroei. Wel is het de vraag of we er in zullen slagen de in het verleden opgelopen achterstand in te halen. Met middelen uit het IFA zijn wij bezig het voorzieningenniveau in en rond Almere te vergroten. Voor het versterken van deze inhaalslag zijn een steviger instrumentarium en meer provinciale inzet nodig.

Sociale Atlas, Sociaal Debat, Sociale Agenda

De rol van de provincie in het sociaal beleid is aanvullend op die van de gemeenten. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor en sterk in uitvoerende taken die inwoners direct raken. De provincie heeft vooral een taak in de tweede lijn. De provincie heeft een Sociale Atlas gemaakt die de leefsituatie van de Flevolandse bevolking inzichtelijk maakt. Deze Sociale Atlas voorziet in een behoefte en lag aan de basis van het Provinciaal Sociaal Debat in 2008.

'Participatie' is het centrale thema van de Sociale Agenda. Wij willen de participatie van Flevolandse vergroten op het vlak van opleiding, werk, zorg en sociale cohesie. We leggen deze accenten:

1. Jongerenparticipatie (inclusief onderwijs, maatschappelijke en politieke participatie);
2. Participatie van kwetsbare groepen (inclusief leren & werken, informele zorg en 'empowerment');
3. Maatschappelijke participatie (accent op sociale cohesie, sociale innovatie).

Deze accenten zijn niet nieuw, ze komen al tot uitdrukking in onze aanpak op sociaal en economisch gebied. Voorbeelden zijn de werkprogramma's van de provinciale instelling Axion/Zorgbelang en participatieprojecten gefinancierd met p-MJP-budget, Leader en het Europees Programma *Kansen voor Flevoland*. Daarnaast is er geld vrijgemaakt voor pilots die voortkomen uit het Sociaal Debat en de Sociale Agenda. Een voorbeeld is de *Flevosoap*, voor en door Flevolandse Jongeren. Een van de doelen van de Sociale Agenda is het bereiken van een goede rolverdeling met de gemeenten. De fusie van de provinciale steunfuncties Axion en Zorgbelang is een uiting van het slagvaardiger uitvoeren van het provinciale sociaal beleid.

Doelstelling 4.2	De achterstand in het voorzieningenniveau is in 2011 met een derde teruggebracht van 32 procent naar 21 procent ten opzichte van 2005.
---------------------	--

Relatieve achterstand

De bevolkingsgroei in Flevoland is nog altijd groter dan in de rest van Nederland. We slagen er in de groei van het voorzieningenniveau gelijke tred te laten houden met die van de bevolking. Maar het lukt niet de relatieve achterstand weg te werken. Bij vergelijking van de in Flevoland *gevoelde* achterstandsproblemen met de problemen elders in Nederland, blijkt het contrast minder groot te zijn dan op grond van de cijfers is te verwachten. De wachtlijsten in de zorg zijn in onze provincie bijvoorbeeld niet langer dan in sommige andere regio's. Een belangrijk deel van de achterstand is te verklaren uit het feit dat Flevoland minder voorzieningen van bovenregionale en/of nationale betekenis heeft dan andere provincies. Dit geldt onder andere voor het hoger onderwijs, specialistische (jeugd)zorg, culturele toporganisaties en topsportinstellingen. Op deze vlakken moeten wij concurreren met andere regio's om voorzieningen van 'daar' naar 'hier' te halen. In deze concurrentieslag staat de provincie Flevoland op achterstand. Om dit recht te kunnen trekken, zijn een adequaat instrumentarium en veel inspanning noodzakelijk. Ook zijn een andere expertise en andere competenties nodig.

Instrumenten

De provincie houdt zich intensief bezig met dit achterstandsvraagstuk. Om de groei van Almere te ondersteunen, is het IFA in het leven geroepen. Het Investeringsprogramma Flevoland - Almere (IFA), p-MJP en het Europese Programma *Kansen voor Flevoland* zijn belangrijke instrumenten om een deel van de achterstand in te halen. Om echt 'meters te maken' zijn investeringen nodig in arbeidsintensieve voorzieningen zoals intensieve zorg (waaronder ziekenhuiszorg), onderwijs en semi-overheidsdiensten. Deze investeringen dragen ook bij aan de groei van de werkgelegenheid. De provincie heeft een zeer actieve rol gespeeld in het behouden van de ziekenhuiszorg in Oostelijk en Noord-Flevoland.

Versnelling is gewenst

De doelstelling 'inhaalslag' is waarschijnlijk moeilijk te halen, onder andere door de economische crisis. Wij hebben veel aandacht besteed aan dit thema. Een groot aantal voorzieningen vraagt ook om investeringen van derden. Het is de vraag of extra inspanningen leiden tot het volledig realiseren van het ambitieniveau uit het Hoofdlijnenakkoord. Ook de uitvoering van IFA- en p-MJP-projecten duurt soms langer dan verwacht.

Voorbeelden van nieuwe projecten zijn:

- Investerings in de Jeugdzorg en gezondheidszorg (IJsselmeerziekenhuizen)
- International New Towns Institute (INTI)
- Almere Health City
- Gesloten jeugdvoorziening Almere
- Topsportaccommodaties, onder andere Flevonice
- Museale functie in Almere (Schathuis)
- Convenant met het Rijk voor de subsidiëring van vier Flevolandse culturele instellingen
-

De komende jaren...

Werken aan de balans in de Flevolandse samenleving hangt nauw samen met andere thema's, waaronder ruimte en economie. De komende jaren staat de uitvoering van de Sociale Agenda centraal. De participatiegraad van Flevolandse zal toenemen, vooral op het gebied van opleiding, werk, zorg en sociale cohesie. Om dit doel te bereiken, gebruiken we innovatieve methoden. Wij verwachten dat er nieuwe maatschappelijke coalities zullen ontstaan waarin provincie en gemeenten belangrijke partners zijn. De economische crisis kan leiden tot andere accenten in de Agenda.

Het inlopen van de achterstanden in het voorzieningenniveau ten opzichte van de rest van Nederland blijkt een te ambitieuze doelstelling. Vanwege de groei van Almere blijft het noodzakelijk een flinke impuls te geven aan het voorzieningenniveau. Wij stellen voor de inhaaldoelstelling te koppelen aan de groeiopgave van Almere. Wij hebben het Provinciale Staten al vaker voorgehouden: zonder inhaalslag in het voorzieningenniveau geen Schaalsprong!

De groei van het voorzieningenniveau heeft de grootste werkgelegenheidseffecten in de sectoren zorg (met name de intensieve zorg), onderwijs en semi-overheid. Cultuur en sport zijn vooral van belang voor het vestigingsklimaat in Flevoland. De rol van de provincie bij voorzieningen is bijna altijd een afgeleide. Dit betekent dat de provincie zich soms moet bezighouden met lobby en soms met het verleiden van organisaties om zich in Flevoland te vestigen. Extra inspanningen zijn nodig in de vorm van personele capaciteit en een investeringsbudget. Het is mogelijk de doelstelling en extra inspanningen te verdelen over de sectoren:

1. onderwijs
2. intensieve zorg
3. topcultuur en -sport.

Voorstel per doelstelling

4.1	De realisatie van de doelstelling ligt op schema en wordt onverminderd nagestreefd. Geen maatregelen.
4.2	Ambitieniveau van de doelstelling bijstellen en extra inspanning leveren. Aanvullende maatregelen zijn nodig. Nieuwe doelstelling: In het Integraal Afsprakenkader (IAK) is de groei van het voorzieningenniveau een van de agendapunten waarover afspraken worden gemaakt. Over de hele linie blijft de provincie streven naar een groei van het voorzieningenniveau die minimaal gelijke tred houdt met de bevolkingsgroei. Extra inzet: meer personele capaciteit en een investeringsbudget voor de groei van: <ol style="list-style-type: none"> 1. onderwijs 2. intensieve zorg 3. topcultuur en -sport zie ook doelstelling 1.4

Hoofdstuk 6. Thema 5 Duurzame samenleving

De focus uit het Hoofdpijnenakkoord

De provincie Flevoland wil een duurzame samenleving zijn. Een samenleving die bouwt voor toekomstige generaties, die oog heeft voor een gezond leefmilieu en die investeert in kwaliteit. Dit betekent dat bij het nemen van beslissingen een integrale afweging plaatsvindt tussen People, Planet en Profit, zowel voor de korte als de lange termijn. Een duurzame samenleving is meer dan het stimuleren van het duurzaam opwekken van energie en het beperken van het energieverbruik. Duurzaam betekent ook een gezond leefmilieu (lucht, geluid, bodem, veiligheid), behoud en ontwikkeling van natuur, voorkomen van wateroverlast en toekomstbestendige gebiedsontwikkeling. Het 'klimaatproof' maken van Nederland zal extra aandacht en maatregelen met zich meebrengen, ook in Flevoland. Deze maatregelen betreffen niet alleen het reguleren van wateroverschotten en -tekorten. Op het gebied van stedenbouw (voorkomen van zogenaamde 'hitte-eilanden'), natuur(beheer), landbouw en toerisme en recreatie moet eveneens het nodige gebeuren. Een integrale gebiedsgerichte benadering is wenselijk om functies kansrijk te combineren, zoals water met natuur, water met wonen, water met recreatie en een goede landschappelijke inpassing van ruimtelijke ontwikkelingen.

De balans opmakend...

De focus duurzaamheid is uitgewerkt in twee lijnen: duurzame energie (themadoelstelling 5.1) en waterkwantiteit & waterkwaliteit (themadoelstelling 5.2). Indien mogelijk betrekken wij het criterium duurzaamheid bij de besluitvorming. Op het gebied van duurzame energie is voortgang geboekt. Er is veel werk verzet om te komen tot een duurzaam watersysteem. Er is een forse bestuurlijke en ambtelijke inzet nodig om de doelstellingen te halen. Ook moeten onze partners bereid zijn de waterproblematiek aan te pakken en te kiezen voor duurzame oplossingen. Met - Europese - stimuleringsgelden laten wij de ontwikkelingen op watergebied onderzoeken en maken wij projecten mogelijk⁴.

---

⁴ InterregIV (MORE4NRG en Strategic Alliance for integrated Watermanagement Actions (SAWA)) en Kansen voor Flevoland

Doelstelling
5.1

De hoeveelheid in Flevoland opgewekte duurzame energie in 2013 moet voorzien in minimaal 60 procent van de totale Flevolandse energiebehoefte (exclusief het energiegebruik voor transport).

Context

In 2008 is een tussenstand van de realisatie van de doelstelling voor duurzame energie bepaald. Op dat moment kwam 50 procent van de totale hoeveelheid in Flevoland gebruikte energie (exclusief transport) uit duurzame bronnen. Om de doelstelling uit het Hoofdlijnenakkoord te halen, is nog een toename met 10 procent nodig.

Tegelijkertijd blijft de vraag naar energie stijgen. Stilstand betekent dus achteruitgang. Op dit moment laten wij een meetinstrument ontwikkelen waarmee wij de voortgang van de doelstelling permanent kunnen volgen. De eerste uitkomsten laten zien dat we goed op koers liggen om de ambitie uit het Hoofdlijnenakkoord te verwezenlijken. De teller staat april 2009 op 56 procent.

Wind

Flevoland is bij uitstek het land van windenergie. De provincie heeft hier veel ervaring mee, draagt haar visie over dit onderwerp uit en ondersteunt windenergieprojecten. In 2008 heeft koningin Beatrix zich in aanwezigheid van gedeputeerde Blik op locatie laten informeren over windenergie in Flevoland, in het bijzonder het project Zuidlob Zeewolde. Een groot deel van de CO₂-reductie moet worden gehaald door het gebruik van meer windenergie. Wij streven naar een beter ruimtegebruik en de plaatsing van innovatieve windmolens in de 5MW-klasse (sanering en opschaling) en dragen dit uit. Ons beleid krijgt landelijk navolging, het wordt uitgewerkt in de rijksvisie op windenergie. Diverse partijen zijn geïnteresseerd in het ontwikkelen van plannen voor de opschaling en sanering van windturbines. Een stuurgroep onder voorzitterschap van de provincie houdt zich bezig met windpark Noordoostpolder. Provinciale Staten hebben voor de uitvoering van het windenergiebeleid extra middelen ter beschikking gesteld. Deze gelden worden besteed aan de projectorganisatie windenergie Noordoostpolder, communicatie over windenergie en juridische ondersteuning bij plan- en vergunningenprocedures.

Andere energiebronnen

Voor de wat langere termijn bevorderen wij de opwekking van bio-energie. De mogelijkheden voor het gebruik van windenergie zijn ook in Flevoland eindig. Er lopen diverse projecten op het gebied van bio-energie en groene grondstoffen (bijvoorbeeld covergistinginstallaties). Wij stimuleren de agrarische sector kansen voor bio-energie te benutten, zoals in het glastuinbouwgebied Nieuwland. Op deze manier bevorderen wij dat het aandeel duurzame energie kan blijven groeien.

Er is een stimuleringsprogramma voor energiezuinige woningbouw opgesteld, de Schaalsprong Almere met 60.000 nieuwe woningen biedt een uitgelezen kans. Voor dit doel is gebruik gemaakt van Nieuw Flevolands Peil (uitgangspunten en criteria voor duurzame stedenbouw), en de 'Almere Principles'. Voor de duurzame energiebron warmte-koude opslag bestaat veel belangstelling, wij zijn bezig met het formuleren van stimulerend en regulerend beleid.

Doelstelling 5.2.1	Waterkwaliteit behouden.
Doelstelling 5.2.2	Waterkwantiteit bewaken.

De provincie Flevoland ligt onder de zeespiegel. De waterveiligheid is nu goed op orde, maar door de klimaatverandering moeten we rekening houden met de gevolgen van de stijging van het zeewaterniveau en met mogelijke wateroverlast door extreme regenval. Flevoland moet 'klimaatproof' worden. Op dit moment voeren wij een klimaatscan uit. De Deltacommissie (Commissie Veerman) heeft onderzoek gedaan naar de mogelijke gevaren van wateroverlast. Haar aanbevelingen richten zich op de lange termijn (2100) en sluiten goed aan bij de ontwikkelingen in de provincie Flevoland. Als uitwerking van het advies van Veerman vindt de komende jaren een aantal grote onderzoeken naar de te nemen maatregelen plaats. Naar verwachting zullen deze onderzoeken een forse provinciale inspanning vragen.

Het watersysteem moet, zowel kwalitatief als kwantitatief, duurzaam worden ontwikkeld, beschermd en beheerd. Dit geldt ook voor het grondwater. Flevoland bereikt de waterdoelen met een integrale gebiedsgerichte benadering, wij zoeken naar kansrijke combinaties van functies.

Samen met Waterschap Zuiderzeeland en andere partners hebben wij succesvol gewerkt aan het opstellen van waterkwaliteitsdoelen en -maatregelen op grond van de Europese Kaderrichtlijn Water. Deze zijn opgenomen in de partiële herziening van het Omgevingsplan (OPF2). Wij streven er naar dat de waterkwaliteitsdoelen versneld (in 2021) zijn gerealiseerd. Voor het stroomgebied Rijn-Midden is een synergieprogramma opgesteld. Op basis van dit programma komt, tot 2015, € 5,8 miljoen rijksbijdrage beschikbaar voor uitvoeringsprojecten waterkwaliteit en -kwantiteit in Flevoland. Maatregelen tegen wateroverlast voeren we uit in samenhang met maatregelen voor verbetering van de waterkwaliteit en tegen verdroging. Langs vaarten en tochten leggen de provincie en het waterschap natuurvriendelijke oevers aan. De verdrogingaanpak en de aanleg van natuurvriendelijke oevers liggen goed op schema.

Met Waterschap Zuiderzeeland overleggen wij regelmatig over de maatregelen die nodig zijn voor het realiseren van de waterkwantiteitsdoelstellingen en -normen, zoals vermeld in Waterbeheer 21ste eeuw (WB21) en het Nationaal Bestuursakkoord Water - Actueel. De provincie en het waterschap hebben overeenstemming over het oplossen van de wateropgave en de bijbehorende rol- en taakverdeling. Op dit moment vindt uitwerking hiervan plaats. Deze uitwerking zal eind 2009 worden vastgelegd in een partiële herziening van het Omgevingsplan.

Concrete oplossingen voor de wateroverlastproblematiek, in samenhang met gewenste ruimtelijke ontwikkelingen, vragen om zorgvuldige afwegingen en goede procesafspraken. Provincie en waterschap vinden het daarom belangrijk dat we hier voldoende de tijd voor nemen.

De komende jaren...

De doelstelling voor duurzame energie ligt op schema. Om dit doel te bereiken, moet de inzet tenminste op het huidige niveau blijven. Duurzaamheid in de gebouwde omgeving heeft de afgelopen jaren vorm gekregen met Nieuw Flevolands Peil. De beoogde doelen zijn gehaald. De komende tijd houden wij ons bezig met het vertalen en doorgeleiden van de ervaringen uit het Duurzaamheidslab Almere naar de gehele provincie. Voor de overige gemeenten leveren wij maatwerk (Community of practice).

De provincie ligt op schema voor het halen van de waterkwaliteitsdoelstellingen. Op het gebied van de waterveiligheid zijn nieuwe ontwikkelingen te verwachten. Onderzoeken die voortvloeien uit het advies van de Deltacommissie vragen om extra inspanning van de provincie.

Over de wateropgave voeren wij op bestuurlijk en ambtelijk niveau overleg met het waterschap. Een belangrijk ijkmoment is de vaststelling van de partiële herziening van het Omgevingsplan eind 2009. Naast de rol van partner heeft de provincie een toezichhoudende positie. Een deel van de wateropgave moet in diverse gebiedsontwikkelingen integraal worden opgelost. Voor het halen van de doelstelling is samenwerking belangrijk. Er is extra inspanning nodig, ook van onze partners. De wateropgave moet een rol spelen in de speerpunten Schaalsprong Almere en Noordelijk Flevoland.

Sinds 2006 speelt de provincie meer op afstand een rol in de uitvoering van het waterbeleid. Deze taak ligt nu vooral bij het waterschap. De belangrijkste redenen voor deze verandering zijn:

1. De kaders voor water zijn vastgelegd in het Omgevingsplan 2006.
2. De visie op de taakafbakening van IPO en Unie van Waterschappen zoals vastgelegd in het rapport 'afstemming van taken in het regionale waterbeheer'.
3. Het waterschap is gereorganiseerd en is in staat deze taak en verantwoordelijkheid op te pakken.

In 2009 blijkt het nodig dat de provincie de sturing op onderdelen wijzigt:

1. De beleidskaders worden verder geconcretiseerd.
2. De uitvoering van het waterbeleid in gebiedsprocessen is in eerste instantie de verantwoordelijkheid van het waterschap, maar moet samen met de provincie en eventuele andere partners plaatsvinden.
3. Het Nationaal Waterplan (NWP) agendeert een nieuw onderwerp, waterveiligheid en peilstijging IJsselmeer, waarvoor beleidsontwikkeling op regionaal niveau noodzakelijk is.

Voorstel per doelstelling

5.1	De doelstelling blijft ongewijzigd. Geen maatregelen.
5.2.1	De doelstelling blijft ongewijzigd. Geen maatregelen.
5.2.2	De realisatie van de doelstelling vraagt extra inspanning. Aanvullende maatregelen nodig.

Hoofdstuk 7 Speerpunten

Focus van het Hoofdlijnenakkoord

In het Hoofdlijnenakkoord is gekozen voor een beperking van het aantal speerpunten. In de collegeperiode 2007-2011 voeren wij de speerpunten IFA, Markermeer-IJmeer, OostvaardersWold en Luchthaven Lelystad uit. Voor de andere speerpunten hebben wij met gebiedspartners afspraken gemaakt over de aansturing van de daar spelende ontwikkelprocessen. Onze rol in deze processen is passief en faciliterend. In Noordelijk Flevoland nemen wij de regierol op ons voor het uitwerken van de sociaal-economische opgave.

De balans opmakend...

Het maken van keuzen in gebiedsontwikkeling heeft goed gewerkt. Voor de speerpunten zijn programmamanagers aangetrokken die centraal in de organisatie zijn geplaatst. Mede door deze maatregel is de voortgang van ieder speerpunt duidelijk zichtbaar. De projecten liggen op schema. De bestuurlijke aandacht voor de speerpunten is groot. Er wordt gewerkt aan het verbeteren van de samenwerking en afstemming tussen projectteams en de rest van de organisatie. In vergelijking met een aantal jaren geleden is de professionaliteit van de organisatie op het gebied van speerpunten en grote projecten toegenomen. Dit heeft tot zichtbare resultaten geleid.

Wij maken ons zorgen over de speerpunten waarover wij afspraken hebben gemaakt met partners. Het is nodig met onze gebiedspartners te praten over de voortgang van deze speerpunten, het bereiken van de doelstellingen en de provinciale inbreng.

Vooraf door de opgave van de Schaalsprong Almere is de komende periode extra aandacht nodig voor het speerpunt IFA. Wij zullen als volwaardige partner inbreng leveren in de Schaalsprong. De programma's OostvaardersWold en Markermeer-IJmeer verlopen volgens plan. Dit geldt ook voor Luchthaven Lelystad, zij het dat de huidige crisis de voortgang van dit speerpunt onzeker maakt.

In enkele projecten doen zich tegenvallers voor. Dit zijn ontwikkelpunten die kunnen helpen de integraliteit te vergroten en de stuurbaarheid en effectiviteit van het proces te verbeteren. Gelet op de opgaven en doelstellingen, zijn voor de diverse speerpunten extra bestuurlijke inspanning en ambtelijke inzet nodig (zie ook thema 6 Bestuursstijl).

7.1 Speerpunt Markermeer-IJmeer

Doelstelling 7.1	Realisatie van het ontwikkelingsperspectief Markermeer-IJmeer. Op basis van het in 2008 vastgestelde ontwikkelingsperspectief streven naar een positief besluit over de toekomst van het Markermeer-IJmeer.
<p><i>Bijzonder gebiedsproject</i></p> <p>De gebiedspartners willen dat het Markermeer-IJmeer een toekomstbestendig ecologisch systeem wordt. Voordat er sprake kan zijn van medegebruik, moeten de natuurwaarden toenemen. De nieuwe invulling van het Markermeer-IJmeer is zelfs op Europese schaal uniek. De afgelopen periode is aandacht besteed aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ combineren van recreatief-economische ontwikkeling en natuur; ▪ opstellen en uitwerken van het Ontwikkelingsperspectief en dit op regionale schaal verdiepen; ▪ samenwerken van provincie met andere overheden, publieke en private partijen in het samenwerkingsverband Toekomst Markermeer-IJmeer; ▪ interactief proces met regionale partijen. <p>De Deltacommissie heeft geadviseerd het peil van het Markermeer en IJmeer niet mee te laten stijgen met het IJsselmeer. Dit sluit geheel aan op het ontwikkelingsperspectief voor het Markermeer-IJmeer. Het advies van de Deltacommissie is opgenomen in het concept Nationaal Waterplan.</p> <p><i>Flevoland regisseur</i></p> <p>Het proces TMIJ (Toekomst Markermeer-IJmeer), onderdeel van het programma Randstad Urgent, is van belang voor Noord-Holland en Flevoland. Met het Rijk is afgesproken dat Flevoland de komende tijd trekker is van dit proces. Het Toekomstbestendig Ecologisch Systeem is randvoorwaarde voor onder andere buitendijks bouwen en de aanleg van een IJmeerverbinding. Door het versnellen van de samenhangende besluitvorming loopt het proces in 2009 naar verwachting voor op schema. In oktober 2009 zal het kabinet een besluit nemen in de vorm van de zogenaamde RAAM-brief (Rijksbesluiten Amsterdam-Almere-Markermeer). Op basis van de regionale verdieping van het Ontwikkelingsperspectief is goed te bepalen welke maatregelen en investeringen noodzakelijk zijn. Dit kan de besluitvorming over de Schaa sprong en de kwaliteitsslag voor het Markermeer-IJmeer bevorderen.</p> <p><i>Ontwikkelingsperspectief</i></p> <p>Er is een duurzaam ontwikkelingsperspectief voor het Markermeer-IJmeer opgesteld. In de regio is veel overeenstemming over het nut en de noodzaak van een toekomstbestendig ecologisch systeem. Tegelijkertijd wordt gekeken naar de mogelijkheden om de belevingswaarde en het recreatief medegebruik te versterken. Er is nog geen zicht op de financiering van de realisatie van het beoogde ecologisch systeem. Het kabinet moet hierover een besluit nemen.</p>	

7.2 Speerpunt OostvaardersWold

Doelstelling 7.2	Realisatie van een robuuste ecologische verbinding met als doelsoort het Edelhert. Er dient sprake te zijn van een duurzame inrichting van het watersysteem binnen het OostvaardersWold en 85 procent van het gebied moet beleefbaar zijn voor recreanten.
<p><i>Grote gebiedsontwikkeling</i></p> <p>De gebiedsontwikkeling OostvaardersWold is een van de grote opgaven uit het Hoofdlijnenakkoord. Het is een voorbeeldproject waarin bovenlokale belangen en problemen tegelijkertijd en integraal worden aangepakt. Conform het bestuursakkoord Rijk - provincies speelt de provincie Flevoland een regierol. OostvaardersWold vraagt om extra bestuurlijke en organisatorische aandacht. De ambities zijn groot, maar dit geldt ook voor de risico's, de samenwerking met derden, de investeringen en dergelijke. De investeringen voor het OostvaardersWold komen voor een aanzienlijk deel uit het p-MJP.</p> <p><i>Stappen gezet in planvoorbereiding</i></p> <p>In het project OostvaardersWold is het volgende al bereikt:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ De planvormingsfase voor het OostvaardersWold is nagenoeg voltooid. ▪ De stuurgroep heeft de variantenstudie met daarin een voorkeursvariant vastgesteld. ▪ In de Milieueffectrapportage (MER) zijn de varianten afgewogen. ▪ De risico's zijn in kaart gebracht. ▪ De voorkeursvariant is uitgewerkt in een structuurvisie. ▪ Er is een besluit genomen over de groenblauwe verordening. <p>De definitieve besluitvorming over de structuurvisie, de MER en de samenwerkingsovereenkomst (inclusief financiële afspraken) zal, conform het plan van aanpak, plaatsvinden in 2009.</p> <p><i>Overleggen</i></p> <p>Er is veel overleg gevoerd met instanties, betrokken bewoners en belanghebbenden. De verschillende alternatieven voor het OostvaardersWold zijn intensief besproken. In december 2008 is duidelijkheid verschaft over de vraag welke functie de gronden in het zogenaamde zoekgebied in de toekomst kunnen vervullen.</p> <p><i>Verwerven</i></p> <p>In deze collegeperiode willen wij de inrichting van 600 ha OostvaardersWold als groenblauwe verbinding in uitvoering te nemen. Eind 2008 was 221 hectare verworven, waarvan de helft met p-MJP-middelen. De aankopen liggen op schema.</p>	

7.3 Speerpunt Luchthaven Lelystad

Doelstelling 7.3	In de collegeperiode de uitbreiding van de luchthaven mogelijk maken binnen de grenzen van de PKB om zodoende een sterke werkgelegenheidsimpuls te genereren. Het college vervult een trekkersrol.
<p>De recente ontwikkelingen in de luchtvaart en de economie kunnen de besluitvorming over Lelystad Airport beïnvloeden. De verwachting is dat de uitbreiding van de luchthaven in 2010 start. Voorwaarde is wel dat de procedure van het aanwijzingsbesluit geen vertraging oploopt en dat de Schiphol Group bereid is te investeren. De afgelopen periode hebben wij aandacht besteed aan de relatie tussen de uitbreiding van de luchthaven en andere ontwikkelingen in de regio, zoals de bereikbaarheid van Zuidelijk Flevoland, Schaalsprong Almere, TMIJ, OostvaardersWold en N23.</p> <p>De ontwikkeling van Lelystad Airport ligt goed op koers. Bij dit proces zijn de gemeente Lelystad, de Schiphol Group, Luchthaven Lelystad en de provincie nauw betrokken. Deze partners hebben een convenant ondertekend met afspraken over de uitbreiding van de luchthaven. Wij vervullen in dit ontwikkelingsproces een regierol, zo ook bij het opstellen van het convenant. Wij hebben bovendien besloten deel te nemen aan de Ontwikkelingsmaatschappij Airport Lelystad-Almere (OMALA) fase 1 en hiervoor middelen gereserveerd. Lelystad Airport en het bijbehorende hoogwaardige bedrijventerrein hebben een bovenregionale betekenis voor de werkgelegenheid. Daarom hebben wij, binnen het convenant, gezorgd voor het opstellen van een ruimtelijk-economische visie voor Oost- en Zuid-Flevoland.</p> <p>De convenantpartijen hebben een projectorganisatie opgezet. Wij onderhouden nauwe contacten met de betrokken ministeries en lobbyen waar nodig.</p>	

7.4. Speerpunt IFA / Schaalsprong Almere

Doelstelling 7.4	Het IFA richt zich op ideeën, ondernemingen en mensen en wil door investeringen in de sociale, culturele en economische infrastructuur bijdragen aan een duurzaam aantrekkelijk Almere.
Doelstelling 7.4a.1	Almere moet zich kunnen ontwikkelen tot een aantrekkelijke en vitale stad in de Noordvleugel van de Randstad, met een breed aanbod woonmilieus.
Doelstelling 7.4a.2	Meerzijdige ontwikkeling blijft het uitgangspunt en is ook noodzakelijk voor de voorziene opvangtaak van Almere.

Doelstelling 7.4 IFA

Het IFA (Investeringsimpuls Flevoland Almere) is een instrument om doelstellingen van het Hoofdlijnenakkoord te bereiken. Voor de majeure ontwikkeling van Almere is € 100 miljoen beschikbaar. De uitvoeringstermijn van het IFA beslaat een lange periode, ongeveer 15 jaar. Het samen met de gemeente Almere uitgewerkte IFA draagt bij aan de duurzame en evenwichtige ontwikkeling van Almere op sociaal, economische en infrastructureel gebied. Uitgangspunt is dat door investeringen een multipliereffect zal optreden. De huidige aanloopfase staat in het teken van ideeën genereren en partners stimuleren. De 'oogst' aan projectresultaten is in deze aanvangsperiode kleiner dan verwacht. Door het project Schaalsprong Almere is het IFA in een ander daglicht komen te staan. De IFA-middelen en -projecten brengen wij nu met deze grote opgave in verband. Wij willen dat het halen van onze eigen doelstellingen bijdraagt aan de Schaalsprong.

De projectvoorstellen voor het IFA moeten passen binnen één of enkele van de volgende programmalijnen:

1. Versterking economische structuur.
2. Vroegtijdige realisatie van een nieuwe groenblauwe structuur voor Almere en omgeving.
3. Het sociale en culturele voorzieningenniveau in Almere moet ten minste de hoogte van het Nederlandse gemiddelde bereiken.
4. Almere moet uitgroeien tot een innovatieve kennisstad.
5. Almere moet ook in verkeerstechnisch opzicht geïntegreerd zijn met het stedelijk netwerk van de Noordvleugel van de Randstad.

Tot nu toe behaalde resultaten zijn:

- Regelmatig ambtelijk en bestuurlijk overleg over de voortgang van projecten en over de zekerheid dat een project in de beheersfase structureel wordt gewaarborgd.
- Provincie en gemeente spreken met instellingen over verbetering van het voorzieningenniveau.
- 'Internationalisering Almeerse Economie', gekoppeld aan de doorstart van het WTC in Almere.
- Realisatie van het International New Town Institute (INTI), opstart Kennisstad en vooraanstaande instituten als Turing-instituut (kunstmatige intelligentie) en Exser (innovatie in dienstverlening).
- Verhoogde busbaan voor bereikbaarheid van toekomstige hogere beroeps- en academische opleidingen.
- Health-city: uitwerking van een innovatief concept in de gezondheidszorg.

Doelstelling 7.4a Schaalsprong Almere

De Schaalsprong Almere is een majeur onderwerp en sluit goed aan bij het Hoofdlijnenakkoord. De Schaalsprong is begonnen als een afspraak tussen het Rijk en de gemeente Almere en maakt deel uit van het Urgentieprogramma Randstad. Dit uitvoeringsprogramma kan inhoud geven aan het provinciale doel 'Flevolandse met plezier in hun provincie laten wonen, werken, ondernemen en ontspannen (OMFL 2006).

De Schaalsprong is belangrijk voor de provincie Flevoland. Niet alleen Almere, maar de hele regio moet evenwichtig worden ontwikkeld. Diverse grote projecten in Zuidelijk Flevoland hangen nauw met elkaar samen. Zij richten zich op verbindingen, ecologie, regionale werklocaties en de afstemming van de provinciale projecten en speerpunten. Er is afstemming nodig met het speerpunt TMIJ en met de mobiliteitsprojecten OV SAAL en SAA en de projecten OostvaardersWold en Luchthaven Lelystad. Wij willen daarom bij dit proces betrokken zijn om de integraliteit voor ogen te houden. In 2008 hebben wij dit in tien punten verwoord in het document *Schaalsprong Almere: duurzaam en bereikbaar (HB737814)*.

Actueel in de Schaalsprongontwikkeling is:

- Een integrale benadering met de toekomstvisie Markermeer-IJmeer (TMIJ) is noodzakelijk.
- Almere werkt - in overleg met andere overheden - ontwikkelvarianten voor de Schaalsprong uit.
- Er wordt een Integraal Afsprakenkader (IAK) voorbereid. Het is de vraag welke positie de provincie wil en kan innemen in dit IAK.

Het college van GS en de provinciale organisatie houden zich intensief bezig met de Schaalsprong Almere. Op bestuurlijk niveau vraagt de verhouding tussen de verschillende gemeenten de nodige aandacht en er vindt regelmatig overleg plaats. Zeewolde en Lelystad liggen in de directe invloedssfeer van de Schaalsprong. Met het plan van aanpak 'provinciale betrokkenheid Schaalsprong Almere' (2008) zijn middelen voor dit proces beschikbaar gesteld.

7.5 Aandachtsgebied Noordelijk Flevoland

Doelstelling 7.5	1500 banen erbij in 2011. Kansen identificeren voor economische versterking en creëren van hoogwaardige werkgelegenheid.
<p>Wij streven naar een evenwichtige ontwikkeling van de regio's binnen onze provincie. Onze speerpunten hebben dan ook een provinciebrede uitstraling. Noordelijk Flevoland is aangewezen als aandachtsgebied, de provincie investeert flink in deze regio. De nadruk ligt op vernieuwing van de ruimtelijk-economische structuur van dit gebied en op innovatieve technologie. Het Economisch Actieplan Noordelijk Flevoland is vastgesteld. Wij werken intensief samen met de gemeenten Noordoostpolder en Urk. Formeel heeft de provincie een coördinerende rol, in de praktijk verwachten onze partners een trekkende rol. Deze verschillende opvattingen over onze rol staan een voortvarende aanpak in de weg. In het p-MJP zijn diverse investeringsprojecten voor Noordelijk Flevoland opgenomen.</p>	

De komende jaren...

De speerpunten hebben raakvlakken met elkaar en met de thema's. Die integraliteit vraagt in aanpak, organisatie en besluitvorming om verbetering. Externen zorgen voor aanvulling op de terreinen waarvoor wijzelf onvoldoende kennis en kwaliteit in huis hebben. Het met het Rijk gesloten bestuursakkoord vraagt om een actieve rol van de provincie. Hiervoor zijn andere kwaliteiten nodig dan voor onze huidige rol. Dit geldt ook voor het sluiten en onderhouden van maatschappelijke coalities. De doelstellingen blijven ongewijzigd, maar we moeten de aanpak van enkele speerpunten intensiveren.

7.1 TMIJ

Het speerpunt TMIJ ligt op schema en bevindt zich in de fase van samenhangende besluitvorming over Almere. Wij willen het Ontwikkelingsperspectief realiseren en met de doelstellingen voor natuurontwikkeling aansluiten bij de Randstad Urgent-projecten (Schaalsprong, OV-SAAL en Luchthaven Lelystad). Flevoland treedt op als regisseur, mede namens Noord-Holland. In 2011 moet het mogelijk zijn op basis van varianten definitieve keuzen te maken.

7.2 OostvaardersWold

Het OostvaardersWold wordt ingericht als groenblauwe verbinding. In de zomer van 2009 vindt besluitvorming plaats over de samenwerkingsovereenkomst en de structuurvisie. Dan krijgt het planproces verder vorm. In het najaar volgt een plan van aanpak voor de afronding van de planvormingsfase en voor de start van de uitvoering. Bij besluitvorming over de samenwerkingsovereenkomst en de structuurvisie zullen wij om (proces- en investerings-)middelen vragen. Deze middelen zijn nodig om het project gedetailleerd uit te werken en te realiseren.

7.3 Luchthaven Lelystad

Doel is dat in deze collegeperiode Lelystad Airport mogelijk wordt gemaakt. Het aanwijzingsbesluit verwachten wij binnenkort zodat een duurzame en innovatieve invulling verder kan worden uitgewerkt. Op grond van de luchtvaartregelgeving moet een regionaal adviesorgaan in het leven worden geroepen. Tegelijk met de uitbreiding van de luchthaven vinden ruimtelijke ontwikkelingen plaats in de omgeving ervan. Deze plannen zijn uitgewerkt in de ruimtelijk-economische visie Zuidelijk en Oostelijk Flevoland. De deelname aan OMALA helpt ons de regionale doelstellingen te bewerkstelligen. Belangrijke onzekerheden zijn de economische ontwikkeling en de bereidheid strategisch te investeren. In deze voorbereidende fase is een intensieve inspanning van de provincie noodzakelijk.

7.4 IFA / 7.4a Schaalsprong Almere

Het IFA moet een impuls geven aan een uniek stedelijk klimaat in Almere en de economische positie van de stad in de Noordvleugel (Metropool Regio Amsterdam) versterken. Er worden diverse projecten uitgevoerd. De Schaalsprong Almere wordt uitgewerkt in het Integraal Afsprakenkader (IAK) waardoor het mogelijk is nieuwe investeringsprojecten te definiëren en voor te bereiden. Wij willen een ondersteunende, adviserende en aanjagende rol vervullen in dit proces en groeien naar de rol van volwaardig partner; zie de notitie *Schaalsprong Almere: duurzaam en bereikbaar*. Ook deze taak vergt een extra inspanning.

Het IAK wordt in het najaar van 2009 bestuurlijk vastgesteld. Dit afsprakenkader geeft vorm aan de rol van de provincie in de Schaalsprong. Het IAK bevat een palet structuurversterkende maatregelen:

- Infrastructuur
- Voorzieningenstructuur / hoogwaardige voorzieningen
- Economische ontwikkeling / werkgelegenheid
- Onderwijs: opbouw dan wel versterking van hoger en universitair onderwijs
- Natuur- en recreatieontwikkeling in en om de stad

7.5 Aandachtsgebied Noordelijk Flevoland

In Noordelijk Flevoland vraagt de versterking van de regionale economie en werkgelegenheid om aandacht. De in dit gebied aanwezige mogelijkheden en kwaliteiten moet we benutten en ondersteunen. Onze partners zijn vooral de gemeenten en het regionale bedrijfsleven. Uitvoering van het actieprogramma en het oppakken van nieuwe initiatieven vragen om coördinatie door de provincie. Bij enkele onderwerpen zal de provincie als trekker optreden.

Voorstel per doelstelling

7.1	De doelstelling blijft ongewijzigd. Geen maatregelen.
7.2	De doelstelling blijft ongewijzigd; aanvullende maatregelen zijn noodzakelijk.
7.3	De doelstelling blijft ongewijzigd; aanvullende maatregelen zijn noodzakelijk.
7.4	De doelstelling blijft ongewijzigd (IFA); aanvullende maatregelen zijn noodzakelijk.
7.4a	De doelstelling blijft ongewijzigd (Schaalsprong); aanvullende maatregelen zijn noodzakelijk.
7.5	De doelstelling blijft ongewijzigd. Geen maatregelen.

Hoofdstuk 8. p-MJP

Doelstelling	Een vitaal en aantrekkelijk landelijk gebied waar wonen, werken, natuur, water, milieu en recreëren zijn afgestemd op de maatschappelijke behoefte.
<p>Het provinciaal Meerjarenprogramma (p-MJP) is gebaseerd op het Omgevingsplan. Het door alle gebiedspartners opgestelde p-MJP richt zich niet alleen op provinciale doelen, maar ook op die van de gebiedspartners, het Rijk en de EU. In de periode 2007-2013 richt de uitvoering zich op een samenhangende inrichting en beheer van het landelijk gebied ten behoeve van water, landbouw, natuur, plattelandseconomie, recreatie en toerisme, landschap, cultuurhistorie, milieu en bodem. Stedelijk gebied (woningbouw), hoofdwegen en spoor vallen buiten dit programma.</p> <p>Volgens afspraak met het ministerie van het LNV stellen wij in 2009/2010 een midtermreview op voor de uitvoering van het p-MJP. Het Rijk, de EU, de provincie en de gebiedspartners in Flevoland financieren de uitvoering van het p-MJP. Voor de periode 2007-2013 is in totaal 225 miljoen euro beschikbaar, de provinciale cofinanciering bedraagt circa 17 miljoen euro. De provincie heeft de regie over het totale p-MJP (inclusief de Rijks- en EU-middelen) en legt verantwoording af over het totale budget.</p> <p>Met het programma <i>Kansen voor Flevoland</i> (voorheen OP West) worden p-MJP doelen gerealiseerd, zoals de 'Integrale Inrichting Veluwe Randmeren' (IIVR2).</p> <p>Met uitzondering van het OostvaardersWold blijft de uitvoering van het p-MJP achter bij de verwachtingen. Dit blijkt onder andere uit de Monitor uitvoering Omgevingsplan. De stagnatie heeft een aantal oorzaken. Het aantal ingediende projecten is lager dan verwacht. Ook komt het voor dat plannen niet voldoen aan de kwalitatieve eisen. Bovendien is het uitvoeringsprogramma p-MJP tamelijk complex en gefragmenteerd. De organisatorische inbedding kan belemmerend werken als taken en verantwoordelijkheden niet goed op elkaar aansluiten. Inmiddels zijn stappen gezet om een en ander te verbeteren. Zonder aanvullende maatregelen zijn de doelstellingen van het programma niet haalbaar.</p>	

De komende jaren ...

De uitvoering van het pMJP en daarmee van het Omgevingsplan staat onder druk. Het gebiedsgericht beleid omvat veel projecten en programma's waarmee het mogelijk is te investeren in een vitaal en aantrekkelijk landelijke gebied. Het OostvaardersWold verloopt naar wens. Andere initiatieven blijven achter bij de planning. Omdat het p-MJP Flevoland kwalitatief goede kansen biedt, is het de moeite waard ondersteuning te bieden aan het ontwikkelen, voorbereiden en uitvoeren van ambitieuze plannen. Naast medefinancier is de provincie regisseur van het p-MJP. Adviseren, aanjagen en ondersteunen vragen om gerichte inspanning. Wij hebben maatregelen genomen om de aansturing van dit programma en de doelmatigheid en effectiviteit ervan te versterken.

Voorstel doelstelling

Doelstelling 8	De doelstelling blijft ongewijzigd en extra inspanning is nodig voor het bereiken van de doelstelling.
-------------------	--

Hoofdstuk 9. Thema 6 Bestuursstijl

Focus van het Hoofdlijnenakkoord

In deze bestuursperiode sluiten we maatschappelijke coalities. Dit is bijvoorbeeld het geval bij de uitvoering van het Omgevingsplan. Wij realiseren onze doelstellingen in samenwerking met onze partners: gemeenten, bedrijfsleven en maatschappelijke instellingen. Wij maken onze belangen en doelen bovendien duidelijk kenbaar aan het Rijk en in Brussel. Wij spreken de (rijks)partners zo aan op het nakomen van afspraken en het nemen van verantwoordelijkheid. Op basis van deze bestuursstijl streeft onze provincie naar resultaten op specifieke doelstellingen: van beleid naar uitvoering.

De balans opmakend...

Wij zoeken samenwerking op veel terreinen. Dit biedt ons kansen draagvlak te verwerven voor de provinciale visie en om resultaten te behalen. We hebben belangrijke stappen gezet op het gebied van communicatie, meer zichtbaarheid zijn en naar buiten treden. Het is een leerproces meer dan voorheen de regie te hebben op het daadwerkelijk uitvoeren van beleidsdoelstellingen. Het vergroten van de zichtbaarheid van de provincie is een van de centrale thema's in de discussie over het middenbestuur en de uitvoering van het bestuursakkoord Rijk - provincies. Rollen, taken en middelen van de provinciale overheid zijn de afgelopen periode belangrijke onderwerpen geworden.

Doelstelling 6.1	De invloed en sturingsmogelijkheden van Provinciale Staten vergroten.
<p>De invoering van het dualisme in de vorige Statenperiode was een grote verandering. De provincie Flevoland en haar bestuur zijn vervolgens meer volwassen geworden. Een duidelijk voorbeeld is het collegeprogramma <i>Flevoland, Dynamiek in balans 2007 - 2011</i>.</p> <p><i>Begroting thematisch ingedeeld</i> De invloed en de sturingsmogelijkheden van Provinciale Staten komen op verschillende momenten en plaatsen tot hun recht. Vaste momenten zijn de algemene (voorjaar) en financiële (najaar) beschouwingen. De begroting is het sturingsmiddel. De nieuwe vorm van de begroting sluit beter aan bij de thema's en doelen die Gedeputeerde en Provinciale Staten voor ogen staan. De onderlinge samenhang en integraliteit van de doelen is beter zichtbaar. Het in de begroting meer meetbaar formuleren van doelstellingen is een punt van aandacht voor de toekomst.</p> <p><i>Andere sturingsinstrumenten</i> Provinciale Staten benutten niet alleen de begroting maar ook andere documenten om te sturen. Bij de algemene beschouwingen vindt een discussie op hoofdlijnen plaats waarin de Staten eigen beleidsaccenten inbrengen. Bijsturing gebeurt met de vaststelling van de voorjaars- en najaarsnota. Ook deze Tussenbalans is een sturingsinstrument. De Staten hebben ervaring opgedaan met beleidseffectmetingen. De rapportages van de Randstedelijke Rekenkamer leveren Provinciale Staten informatie op waarmee ze kunnen bijsturen.</p>	

Veel mogelijk met digitalisering

Digitale media spelen een grote rol in het streven de provincie transparant en zichtbaar te maken. Deze media maken het mogelijk informatie op maat aan te bieden en brengen politici en bestuurders snel in contact met inwoners en belangengroepen. Zo houden alle gedeputeerden een 'weekjournaal' bij. In dit journaal doen zij verslag van hun belevenissen, ervaringen en visies. Een andere dimensie van digitalisering is de dienstverlening. Het belang van digitale producten en dienstverlening neemt toe. Op basis van een bedrijfsinformatieplan is de provincie hiermee aan de slag gegaan.

De provincie en digi-taal

De provincie Flevoland is bezig haar digitale media te vernieuwen. Een nieuwe website is in ontwikkeling. Door gebruik te maken van het Flevoland Panel kunnen zowel Gedeputeerde als Provinciale Staten peilingen uitvoeren onder de inwoners. Eind 2008 is gestart met een imago-onderzoek dat duidelijk zal worden hoe externe partijen de provincie zien en hoe zichtbaar de provincie is. Recent is gestart met de ontwikkeling van een digitale nieuwsbrief. Er verschijnt nu al regelmatig een elektronische EU-nieuwsbrief voor Provinciale Staten.

Interactief en open

De participatie van inwoners bij het beleid van de provincie is geïntensiveerd. Deze betrokkenheid is belangrijk om 'aan de voorkant' draagvlak voor besluitvorming te vormen. Om bezwaarschriften zoveel mogelijk te voorkomen, is het instrument mediation ontwikkeld.

Open communicatie is van belang. Ons college en de afzonderlijke collegeleden leggen regelmatig werkbezoeken af in de provincie. Met de colleges van B&W van alle gemeenten voeren wij jaarlijks overleg. Het nieuwe provinciehuis leent zich goed voor bijeenkomsten. De Sociale Agenda en het project OostvaardersWold zijn hier op creatieve wijze besproken met inwoners en belangengroepen.

Op wat grotere afstand wordt Flevoland vertegenwoordigd en gepresenteerd met lobbyactiviteiten. In Den Haag en Brussel vestigen wij waar mogelijk de aandacht op onze provincie. De samenwerking van de vier Randstadprovincies is verstevigd. Een strategische EU-Randstadagenda 2007-2011 is ontwikkeld.

Doelstelling
6.3

Omslag in de ambtelijke organisatie van beleid naar uitvoering.

Veranderende organisatie

De provincie moet in staat zijn zich te ontwikkelen. Lange tijd is de provincie een kennisintensieve bestuurslaag geweest. Dat verandert niet, maar de samenleving verwacht concrete resultaten. Verschuiving van beleid naar meer resultaatgerichtheid is veelomvattend.

Om allerlei programma's beter te kunnen uitvoeren en om resultaten te behalen, is een matrixorganisatie opgebouwd. De uitvoering van het Omgevingsplan (OPF)2, pMJP 2007-2013, programma's voor jeugdzorg, wegen en verkeer en de interne bedrijfsinformatie is opgepakt. Het sturen op deze programma's en de resultaten zal de komende tijd worden versterkt, bijvoorbeeld met behulp van managementinformatiesystemen (MIS). De organisatie wordt vertrouwd gemaakt met projectmatig werken, wat nieuwe verhoudingen met zich meebrengt. Projectmatig werken vraagt om andere rollen, competenties en verantwoordelijkheden van medewerkers en bestuurders. Kortom: er vindt een proces van professionalisering plaats. De afgelopen tijd is een programma ontwikkeld om deze professionalisering vorm te geven: "*Van een organisatie van professionals naar een professionele organisatie*".

Ook de komende bestuurskrachtmeting is nuttig voor de lerende organisatie. Kennis die uit deze meting naar voren komt, is bruikbaar om de professionalisering nader vorm te geven.

Doelstelling 6.4.1	De provincie vervult een actieve rol bij gebiedsontwikkeling (speerpunten).
Doelstelling 6.4.2	De provincie vervult een actieve rol bij gebiedsgericht werken (p-MJP).
<p><i>Gebiedsregisseur in de groei</i></p> <p>De provincie heeft een steeds grotere rol in (regionale) gebiedsontwikkeling. Het Rijk heeft deze taak duidelijk geformuleerd, onder andere in het bestuursakkoord. Tegelijkertijd hebben decentrale overheden de verwachting dat de provincie bovenlokale en regionale belangen behartigt. Flevoland heeft zich als gebiedsregisseur ontwikkeld van een ondersteunende naar een initiatiefnemende overheid. Deze verandering is het best te omschrijven als een verschuiving van het uitvoeren van projecten naar een meer structureel gebiedsontwikkelingsproces. De provincie moet prioriteiten bepalen. Naast regisseur is de provincie steeds vaker een actieve speler. Deze actieve rol veronderstelt dat de provincie middelen kan en wil inzetten om resultaten te bereiken. Flevoland heeft wat dit betreft beperkte mogelijkheden, ondanks de bereidheid die rol op te pakken.</p> <p><i>Uitvoering Omgevingsplan</i></p> <p>Wij zijn gestart met de uitvoering van het tweede Omgevingsplan Flevoland (OPF; 2006). Meer dan voorheen is de provinciale organisatie op deze taak ingericht, maar er is verdere ontwikkeling nodig. De monitor voor de uitvoering van het OPF laat zien dat er resultaten worden gehaald. Het kost vooral moeite andere partijen te bewegen tot realisatie over te gaan.</p> <p>Met grote gebiedsontwikkelingen als het OostvaardersWold en Markermeer-IJmeer is een begin gemaakt. Wij werken vooral samen met publieke partijen, in de meeste projecten is nauwelijks sprake van private inbreng. Bij de speerpunten verloopt de gebiedsontwikkeling goed, mede door de organisatievorm. Het p-MJP komt trager op gang, er zijn maatregelen nodig om dit programma succesvol te laten zijn.</p> <p style="text-align: right;">zie ook hoofdstuk 8 p-MJP</p>	

Doelstelling 6.5	Bestendinging van de samenwerking met Dmitrov
<p>De samenwerking met Dmitrov was de afgelopen periode intensief en constructief. Uit de Dmitrov Terugblik 2008 en Vooruitblik 2009 blijkt dat de onderlinge verhoudingen en betrekkingen zijn verstevigd, zowel op bestuurlijk als op ambtelijk niveau. Ook inhoudelijk werken we samen en wisselen we kennis uit.</p>	

Doelstelling 6.6	Bijdragen aan het opstellen van een Urgentieprogramma voor de Randstad Samenwerking in de Randstad.
<p>Het Rijk en diverse regionale partners hebben in 2007 het Programma Randstad Urgent opgesteld. Samenwerking met partners vinden wij noodzakelijk om majeure projecten versneld te kunnen aanpakken. Zowel bestuurlijk als ambtelijk is er veel aandacht besteed aan belangrijke dossiers. De voor Flevoland relevante visie Randstad 2040 is voltooid. De Randstadagenda wordt de komende tijd uitgewerkt in een Verkenning Randstad Sleutelprojecten en een aantal uitvoeringsallianties. In oktober 2009 maakt het kabinet een aantal besluiten bekend in de zogenaamde RAAM-brief (Rijksbesluiten Amsterdam-Almere-Markermeer). Voor Flevoland zijn met name de volgende projecten van groot belang:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wegbreiding Schiphol-Amsterdam-Almere; ▪ Planstudie Openbaar Vervoer Schiphol - Amsterdam - Almere - Lelystad (OV-SAAL); ▪ project Ontwikkelingsmogelijkheden lange termijn Schiphol en luchthaven Lelystad; ▪ Toekomstagenda Markermeer -IJmeer (TMIJ); ▪ Schaalsprong Almere 2030; ▪ Voorverkenning Amsterdam-Gooi-Utrecht. 	

Doelstelling 6.7	Maatschappelijke coalities
<p>Flevoland is een zelfbewuste provincie. Meer dan in het verleden bepalen wij onze eigen positie en zien wij de eigenheid van onze provincie. Wij zoeken coalities om doelstellingen te bereiken en maken daarin keuzen. Veel van het provinciale beleid komt samen met anderen tot stand. Wij kunnen weinig bereiken zonder samen te werken. In de meeste gevallen zijn de gemeenten en het waterschap onze belangrijkste partners.</p> <p>Op bestuurlijk niveau is het denken in ketens en partnerschap, samenwerking en wederzijdse afhankelijkheid gebruikelijk. Toch is het soms lastig de juiste provinciale houding te bepalen, al naar gelang de situatie kan de provincie verschillende rollen spelen. De rol van een toetsende overheid is nu eenmaal een andere dan die van een ondernemende provincie. Het is een uitdaging hier een goede balans in te vinden en bij de juiste onderwerpen op de juiste momenten de juiste rol te spelen. Duidelijkheid over onze rol is voor onze partners van groot belang. Alleen dan kunnen we effectief samenwerken.</p> <p>De provinciale organisatie maakt zich de vaardigheden om de verschillende rollen goed te kunnen spelen steeds meer eigen. De matrixorganisatie wordt geoptimaliseerd.</p>	

Doelstelling 6.8	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bestuursstijl: Lobby Brussel versterken ▪ Lobby is mede gericht op faciliteren van de thema's (in 2008-2009: Economie en Duurzaamheid) en prioritaire speerpunten (in 2008-2009: Markermeer-IJmeer).
<p>De provincie Flevoland wordt vertegenwoordigd in Brussel. De voor dit doel beschikbare formatie is uitgebreid. Voorbeelden van belangrijke onderwerpen die bij de EU onder de aandacht worden gebracht, zijn duurzame ontwikkeling en Markermeer-IJmeer. Het is de kunst op het juiste moment de juiste contacten te leggen. De vier Randstadprovincies hebben hun lobby'samenwerking versterkt. Dit is vastgelegd in de strategische EU-Randstadagenda 2007-2011. De resultaten van de uitvoering van deze agenda komen aan de orde in verantwoordingsrapportages.</p>	

De komende jaren...

De doelstellingen voor het thema bestuursstijl liggen grotendeels op schema. Voor doelstelling 6.3 (van beleid naar uitvoering) zijn de afgelopen jaren de eerste grote stappen gezet. Er zijn aanvullende maatregelen nodig. Een intensief organisatieontwikkelingstraject zal de komende twee jaar tot de gewenste resultaten moeten leiden. Het doel is om te komen 'van een organisatie van professionals naar een professionele organisatie'. Een omvangrijk en noodzakelijk onderdeel is de verschuiving van beleid naar meer resultaatgerichtheid.

Het werken aan de overige doelstellingen voor bestuursstijl levert het gewenste resultaat op. Nieuwe ontwikkelingen zorgen er echter voor dat het noodzakelijk is bij drie van deze doelstellingen (6.2, 6.6 en 6.7) meer te doen dan aanvankelijk is gepland.

Financiën

De recente financiële ontwikkelingen zijn een reden harder aan de slag te gaan met zichtbaarheid, samenwerking en het aangaan van maatschappelijke coalities. Door de financiële crisis en de discussie over de herverdeling van het provinciefonds is de financiële toekomst van de provincie Flevoland onzeker. Wij maken ons sterk voor het verkleinen van de financiële achterstand ten opzichte van andere provincies. De recente erkenning van de achterstand van Flevoland ten opzichte van de andere provincies is een steun in onze rug. Bij het Rijk, andere provincies, het IPO en overige samenwerkingsverbanden zullen wij consistent wijzen op de noodzaak van een meer rechtvaardige verdeling van de financiële middelen.

Om op dit punt resultaten te kunnen halen, is een goede zichtbaarheid van Flevoland onontbeerlijk. Het is dan ook van groot belang de rollen en kwaliteiten van Flevoland te etaleren. De komende twee jaar willen wij ons meer bezighouden met externe oriëntatie en ons imago. Wij willen zelfbewust naar buiten opereren en de juiste rol als regisseur of actieve partner, bijvoorbeeld bij gebiedsontwikkeling, oppakken. Onze professionele organisatie zal zich de komende twee jaar steeds beter moeten profileren in de gewenste actieve rol bij gebiedsontwikkeling.

De financiële ontwikkelingen zijn overigens van dien aard dat we al op korte termijn bij de uitvoering van het Hoofdlijnenakkoord in 2009 - 2011 rekening moeten houden met het maken van keuzen en het stellen van prioriteiten.

Uitvoering bestuursakkoord

Naar aanleiding van het bestuursakkoord Rijk - provincies zullen we de komende twee jaar een aantal activiteiten uitvoeren die niet in het Hoofdlijnenakkoord staat. Eén daarvan is de bestuurskrachtmeting die een sterke relatie heeft met transparantie, samenwerking en het sluiten van maatschappelijke coalities. Ook zullen wij ons zowel intern als extern beraden op onze rol in het middenbestuur. Een provincie heeft een scharnierpositie die voortdurend vraagt om scherpe keuzen: wat doet we wel en wat niet? Wij willen in deze discussie, die ook gerelateerd is aan de financiële positie van de provincies, scherp aantonen welke rollen de provincie heeft en welke meerwaarde zij heeft in het behartigen van het bovenlokale belang. Uiteraard betrekken wij Provinciale Staten in deze discussie.

Het etaleren van kwaliteit is belangrijk. De ontwikkeling van het imago van de provincie Flevoland is dan ook een aandachtspunt voor de komende periode. Wij gaan hiermee aan de slag op basis van het lopende imago-onderzoek. De komende twee jaar zullen wij voorstellen doen om onze zichtbaarheid en bekendheid verder te vergroten.

Voorstel per doelstelling

6.1	De doelstelling blijft ongewijzigd. Geen maatregelen.
6.2	De doelstelling blijft ongewijzigd. In beginsel geen maatregelen, maar door nieuwe ontwikkelingen extra inzet gewenst op de dossiers middenbestuur en financiën.
6.3	De realisatie van de doelstelling vraagt deels om extra inspanning. Aanvullende maatregelen deels nodig; een intensief organisatieontwikkelingstraject zal de komende twee jaar zijn beslag krijgen.
6.4.1	De doelstelling blijft ongewijzigd (speerpunten). Geen maatregelen.
6.4.2	De doelstelling blijft ongewijzigd (p-MJP) en extra inspanning is nodig voor het bereiken van de doelstelling.
6.5	De doelstelling blijft ongewijzigd. Geen maatregelen.
6.6	De doelstelling blijft ongewijzigd. In beginsel geen maatregelen, maar door nieuwe ontwikkelingen extra inzet gewenst op de dossiers middenbestuur en financiën.
6.7	De doelstelling blijft ongewijzigd. In beginsel geen maatregelen, maar door nieuwe ontwikkelingen extra inzet gewenst op de dossiers middenbestuur en financiën.
6.8	De doelstelling blijft ongewijzigd. Geen maatregelen.

Bijlage 1 Doelstellingen Hoofdpijnenakkoord voor Tussenbalans 2009

Nr	Themadoelstellingen 2007-2011	Onderwerp	Portefeuille houder	Afd.	Tussenstand
	Jongeren				
1.1	Alle Flevolandse jongeren beschikken over een startkwalificatie voor de arbeidsmarkt.	Arbeidsmarkt	Greiner	EZ	
1.2	De provincie verbetert de aansluiting tussen het Flevolandse beroepsonderwijs en de Flevolandse arbeidsmarkt.				
1.3	De provincie voorkomt het ontstaan van wachtlijsten in de jeugdzorg door middel van bevordering van preventieve maatregelen om de instroom naar zorg terug te brengen.	Jeugdzorg	Bos	JSC	
1.4	Sport en cultuur dragen in belangrijke mate bij aan de deelname van jongeren in de Flevolandse samenleving.	Sport en Cultuur	Bos/Dijksma	JSC	
1.5	De provincie wil een volledige onderwijskolom in Flevoland.	Onderwijs	Greiner	EZ	
	Mobiliteit				
2.1	Ontsluiting Flevoland.	Ontsluiting Fl.	Dijksma	WVV	
2.2	Betere vervoersinfrastructuur binnen Flevoland.	Vervoersinfra	Dijksma	WVV	
2.3	Adequaat OV-systeem mede om extra groei automobilititeit te beperken.	OV-systeem	Dijksma	WVV	
	Arbeid en Economie				
3	25.000 banen erbij in de periode 2007-2011.	Banen	Greiner	EZ	
	Samenleving				
4.1	De provincie wil bijdragen aan een betere balans in de Flevolandse samenleving.	Balans Flevolandse samenleving	Bos	JSC	
4.2	De achterstand in het voorzieningenniveau is in 2011 met een derde teruggebracht (van 32 procent ten opzichte van Nederland in 2005 naar 21 procent in 2011).	Voorz. niveau	Bos/Dijksma	JSC	
	Duurzaamheid en energie				
5.1	De hoeveelheid in Flevoland opgewekte duurzame energie moet in 2013 voorzien in minimaal 60 procent van de totale Flevolandse energiebehoefte (exclusief het energiegebruik voor transport).	Duurzame en.	Bliek	RWN / M&W	
5.2.1	Waterkwaliteit behouden.	Waterk. en k.	Bos	M&W	
5.2.2	Waterkwantiteit bewaken.	Waterk. en k.	Bos	M&W	
	Bestuursstijl				
6.1	De invloed en sturingsmogelijkheden van Provinciale Staten vergroten.	Invloed en sturing	Verbeek/Dijksma	CC	
6.2	Transparante en zichtbare provincie.	Transparantie	Verbeek	COMM	
6.3	Omslag in de ambtelijke organisatie van beleid naar uitvoering.	Omslag beleid > uitvoering	Bliek	PenO	

6.4.1	De provincie vervult een actieve rol bij gebiedsontwikkeling (speerpunten).	Geb.ontw.	Bliek	RWN / PM	
6.4.2	De provincie vervult een actieve rol bij gebiedsgericht werken (p-MJP).		Bliek	RWN / PM	
6.5	Bestendiging van de samenwerking met Dmitrov.	Dmitrov	Verbeek	EZ	
6.6	Bijdragen aan het opstellen van een Urgentieprogramma voor de Randstad Samenwerking in de Randstad.	Randstadverband	GS	KBJZ	
6.7	Maatschappelijke coalities.	Samenwerking met derden	GS		
6.8	Bestuursstijl: Lobby Brussel versterken; lobby is mede gericht op thema's (in 2008-2009: Economie en Duurzaamheid) en speerpunten (in 2008-2009: TMIJ).	Lobby	GS		
	Speerpunten				
7.1	Realisatie van het ontwikkelingsperspectief Markermeer-IJmeer. Op basis van het in 2008 vastgestelde ontwikkelingsperspectief streven naar een positief besluit over de toekomst van het Markermeer-IJmeer.	TMIJ	Greiner		
7.2	Realisatie van een robuuste ecologische verbinding met als doelsoort het Edelhart. Hierbij dient sprake te zijn van een duurzame inrichting van het watersysteem binnen het OostvaardersWold en dient 85 procent van het gebied beleefbaar te zijn voor recreanten.	OVW	Bliek		
7.3	In de collegeperiode de uitbreiding van de luchthaven mogelijk maken binnen de grenzen van de PKB om zodoende een sterke werkgelegenheidsimpuls te genereren. Het college vervult hierbij een trekkersrol.	LuLe	Dijksma		
7.4	Het IFA richt zich op ideeën, ondernemingen en mensen en wil via investeringen in de sociale, culturele en economische infrastructuur bijdragen aan een duurzaam aantrekkelijk Almere.	IFA	Verbeek / Bliek		
7.4a.1	Schaalsprong Almere/ Almere moet zich kunnen ontwikkelen tot een aantrekkelijke en vitale stad in de Noordvleugel van de Randstad, met een breed aanbod woonmilieus.	Schaalsprong	Bliek		
7.4a.2	Meerzijdige ontwikkeling blijft het uitgangspunt en is ook noodzakelijk voor de voorziene opvangtaak van Almere.	Schaalsprong			
7.5	Noordelijk Flevoland.	NF	Greiner		
	p-MJP				
8	Een vitaal en aantrekkelijk landelijk gebied waar wonen, werken, natuur, water, milieu en recreëren zijn afgestemd op de maatschappelijke behoefte.	p-MJP	Bliek		

Bijlage 2 Overzicht van voorstellen

nr	Voorstel	
1.1 1.2	De doelstellingen aanpassen. De verwachting is dat de realisatie van voldoende stageplaatsen niet eenvoudig is. Aanvullende maatregelen zijn nodig.	
1.3	De realisatie van deze doelstelling vraagt extra inspanning van het rijk. Met name de recent gerealiseerde residentiële plaatsen (€ 1 miljoen) moeten worden behouden.	
1.4	Doelstelling handhaven.	
1.5	De doelstelling aanpassen: <ul style="list-style-type: none"> ▪ de provincie wil een breed aanbod aan hoger beroepsopleidingen in Flevoland realiseren ▪ de provincie streeft naar verhoging van het algemene onderwijspeil in de provincie om op termijn minimaal op hetzelfde niveau te komen als Nederland. 	
2.1	De doelstelling blijft ongewijzigd en extra inspanning is nodig voor het bereiken van de doelstelling.	
2.2	De doelstelling blijft ongewijzigd en extra inspanning is nodig voor het bereiken van de doelstelling.	
2.3	De doelstelling blijft ongewijzigd en extra inspanning is nodig voor het bereiken van de doelstelling.	
3	De doelstelling blijft ongewijzigd; aanvullende maatregelen gericht op behoud van werk zijn noodzakelijk.	
4.1	De realisatie van de doelstelling ligt op schema en wordt onverminderd nagestreefd. Geen maatregelen.	
4.2	Ambitieniveau van de doelstelling bijstellen en extra inspanning plegen. Over de hele linie blijft de provincie streven naar een groei van het voorzieningenniveau die minimaal gelijke tred moet houden met de bevolkingsgroei. Aanvullende maatregelen zijn nodig.	
5.1	De doelstelling blijft ongewijzigd. Geen maatregelen.	
5.2.1	De doelstelling blijft ongewijzigd. Geen maatregelen.	
5.2.2	De realisatie van de doelstelling vraagt extra inspanning. Aanvullende maatregelen zijn nodig.	
6.1	De doelstelling blijft ongewijzigd. Geen maatregelen.	
6.2	De doelstelling blijft ongewijzigd. In beginsel geen maatregelen, maar door nieuwe ontwikkelingen extra inzet gewenst op de dossiers middenbestuur en financiën.	
6.3	De realisatie van de doelstelling vraagt deels om extra inspanning. Aanvullende maatregelen deels nodig; een intensief organisatieontwikkelingstraject zal de komende twee jaar zijn beslag krijgen.	
6.4.1	De doelstelling blijft ongewijzigd (speerpunten). Geen maatregelen.	
6.4.2	De doelstelling blijft ongewijzigd en extra inspanning is nodig voor het bereiken van de doelstelling (p-MJP).	
6.5	De doelstelling blijft ongewijzigd. Geen maatregelen.	
6.6	De doelstelling blijft ongewijzigd. In beginsel geen maatregelen, maar door nieuwe ontwikkelingen extra inzet gewenst op de dossiers middenbestuur en financiën.	
6.7	De doelstelling blijft ongewijzigd. In beginsel geen maatregelen, maar door nieuwe ontwikkelingen extra inzet gewenst op de dossiers middenbestuur en financiën.	
6.8	De doelstelling blijft ongewijzigd. Geen maatregelen.	
7.1	De doelstelling blijft ongewijzigd. Geen maatregelen.	
7.2	De doelstelling blijft ongewijzigd; aanvullende maatregelen zijn noodzakelijk.	
7.3	De doelstelling blijft ongewijzigd; aanvullende maatregelen zijn noodzakelijk.	
7.4	De doelstelling blijft ongewijzigd; aanvullende maatregelen zijn noodzakelijk.	
7.4a	De doelstelling blijft ongewijzigd. aanvullende maatregelen zijn noodzakelijk.	
7.5	De doelstelling blijft ongewijzigd. Geen maatregelen.	
8	De doelstelling blijft ongewijzigd en extra maatregelen zijn noodzakelijk voor het bereiken van de doelstelling.	

Colofon

Uitgave

Provincie Flevoland

Contact

Postbus 55, 8200 AB Lelystad

T 0320 265 265

E provincie@flevoland.nl

Tekstbewerking

Bureau Zeggen en Schrijven, Arnhem

Eindredactie

Afdeling Concern Control

Afdeling Communicatie en Bestuursondersteuning

Fotografie

Allan Schaap, Lelystad

Provincie Flevoland - 2009